

Ptáci přírodní rezervace Baroch v letech 2001–2011

The birds of the Baroch Nature Reserve in 2001–2011

Jiří Česák

Ráby 81, 533 52 Staré Hradiště; e-mail: cesakjiri@volny.cz

Úvod

Mokřady poskytují životní prostředí celé řadě organismů. Mnoho mokřadů bylo v historii vysušeno a přeměněno na zemědělsky obdělávanou půdu či na stavební pozemky, a proto jsou v dnešní době zbylé mokřadní lokality v krajině velmi důležité. Ptáci zde nacházejí vhodné podmínky k hnízdění a ke sběru potravy či odpočinku. Za účelem zachování mokřadů v České republice byla vyhlášena řada zvláště chráněných území (HUDEC *et al.* 1993). Mezi mokřady mezinárodního významu v České republice patří například Třeboňské rybníky s rozlohou 10 165 ha, Lednické rybníky s rozlohou 665 ha, ale také Šumavská rašeliniště (3 371 ha), Krkonošská rašeliniště (230 ha) aj. (CHYTILOV *et al.* 1999). V České republice je ovšem i mnoho malých mokřadů regionálního a lokálního významu, ať se již jedná o mrtvá ramena řek, tůň, mokré louky, lužní lesy nebo malé rybníky. Studiu avifauny mokřadních lokalit se u nás věnovala již celá řada autorů. Mimo jiné, avifaunu Třesického rybníka zpracovali JANALÍK (1961) a KADAVA (2007), Sopřečského rybníka ŠTANCL (1968), rybníka Černý Nadýmač ŠTANCL & ŠTANCOVÁ (1977) a Nového rybníka u Žamberka BARTOŠ (2002). Avifaunu nivy řeky Svratky zpracovali LEMBERK & RŮŽIČKA (1996) a avifaunu mrtvého Labského ramene v Pardubicích zpracoval LEMBERK (1997a).

Rybník Baroch je jedním z drobných pozůstatků historické rybníční soustavy na Pardubicku. Současný rybník Baroch byl pravděpodobně od počátku 16. století součástí největšího tehdejšího rybníka Velká Čeperka (1 200 ha), který byl koncem 18. století na většině plochy zrušen (zřejmě i s plochou dnešního rybníka Baroch). Koncem 19. století byl rybník Baroch nakrátko obnoven, avšak již na počátku 20. století nebyl napuštěný. Od dvacátých do sedmdesátých let 20. století byla lokalita rybníkářsky využívána, od osmdesátých let se zde opět nehosподаřilo (ŽALOUDKOVÁ 2010). V dnešní době je rybník ze 70 % zarostlý litorálními porosty.

První pozorování ptáků z rybníka Baroch pocházejí z první poloviny devatenáctého století od MUSÍLKA (1946). Ze zácnějších pozorování lze uvést následující: V srpnu 1927 zde byla ulovena samice poštolky rudonohé (*Falco vespertinus*) a v dubnu 1928 orlovec říční (*Pandion haliaetus*). Koncem dubna 1937 zde byl pozorován čap černý (*Ciconia nigra*) společně s čapem bílým (*Ciconia ciconia*). Dne 11.6.1936 nalezl MUSÍLEK (1946) v řídkém rákosovém porostu hnízdo bukáčka malého (*Ixobrychus minutus*), v roce 1934 čtyři hnízda potápky černokrké (*Podiceps nigricollis*) a jedno hnízdo potápky malé (*Tachybaptus ruficollis*). Dne 27.11.1925 zde děti chytily juv. potáplice severní (*Gavia arctica*). Racek chechtavý (*Larus ridibundus*) na rybníku Baroch tehdy hnízdil v počtu 30–120 párů. Dne 20.5.1938 nalezl J. Musílek hnízdo chřástala

kropenatého (*Porzana porzana*). Lyska černá (*Fulica atra*) kroužkovaná na Barochu 22.5.1937 byla ulovena 21.12.1937 v Řecku (MUSÍLEK 1946). Několik vzácnějších pozorování uvádí také JANALÍK (1959) a další pocházejí od manželů Štanclových (ŠTANCL & ŠTANCLOVÁ 1987), kteří se mj. zmiňují o hnízdění potápky roháče (*Podiceps cristatus*), čírky obecné (*Anas crecca*), motáka pochopa (*Circus aeruginosus*) a chřástala kropenatého.

Výskytu vzácnějších druhů ptáků na rybníku Baroch byla věnována také samostatná publikační pozornost – výskyt husy indické (*Anser indicus*) popisují VESELÝ & REJL (2004), hnízděním husy velké (*Anser anser*) se zabývali LEMBERK (1995) a ČESÁK (1998a), výskytu a hnízdění bukače velkého (*Botaurus stellaris*) se věnovali LEMBERK & ČESÁK (1996) a o neobvykle umístěném hnízdě volavky popelavé (*Ardea cinerea*) píše ČESÁK (2001a). První vyhníždění jeřába popelavého (*Grus grus*) na lokalitě popisuje ČESÁK (2007a), celoročnímu výskytu a hnízdění sýkořice vousaté (*Panurus biarmicus*) se věnuje ČESÁK (1997) a nové hnízdiště slavíka modráčka střeoevropského (*Luscinia svecica cyaneacula*) popisuje ČESÁK (2006). V jedenáctiletém období 1990–2000 bylo v přírodní rezervaci Baroch zjištěno celkem 146 ptáčích druhů, z toho 69 druhů pravidelně a 20 druhů nepravidelně hnízdících (ČESÁK 2001b).

Tento článek navazuje na předchozí sledování avifauny rybníka Baroch autorem článku v letech 1990–2000 (ČESÁK 2001b) a zaměřuje se na změny v druhovém složení a početnosti ptáků v letech 2001–2011, zejména v souvislosti s revitalizací části rybníka (umělé vytvoření ostrovů a lagun) a zániku menšího mokřadu v těsné blízkosti lokality mezi sledovanými obdobími.

Metodika

Popis lokality

Rybník Baroch je menší mokřadní lokalita v katastru obcí Hrobice, Srch a Němčice, přibližně 6 km severně od Pardubic (koordináty 50°06' N 15°47' E, kvadrát 5960, nadmořská výška 230 m). Jedná se o zazemněný rybník s dominujícími rákosovými porosty, na jihovýchodě a východě přecházejícími v střídavě vlhké bezkolencové a pcháčové louky. Rákosiny jsou protkány mozaikou volných vodních ploch. Ty jsou v západní a severní části tvořeny plochami, které při postupném zarůstání rybníka zůstaly otevřené; síť kanálů a několik oddělených lagun ve východní části byly vytvořeny uměle při revitalizačních zásazích v letech 2000–2002 (ŽALOUDKOVÁ 2010).

Dne 1.1.1998 byl rybník Baroch vyhlášen přírodní rezervací, která se rozkládá na ploše 31,4 ha, z čehož na vlastní rybník připadá 27,6 ha. Na přírodní rezervaci upozorňují dvě informační tabule umístěné v jihozápadní části rezervace a u stavidla. Celková rozloha volné hladiny je přibližně 8 ha. Maximální hloubka vody v rybníku je cca 1,3 m, průměrná hloubka je 0,4 m. Důvodem vyhlášení přírodní rezervace je ochrana významného hnízdiště ptactva a přilehlých slatinných luk s bohatou florou a faunou.

Rybník Baroch nemá žádný trvalý přítok a výška hladiny je závislá na dešťových srážkách. Z polí na východní straně sice vede příkop až do rybníka, ale voda jím teče jen nepatrně brzy na jaře a později je vyschlý. V nedávné minulosti bylo několik příkopů v okolním lese, kterými tekla voda do rybníka, ale dnes jsou zazemněné a vyschlé. Rybník nebyl před provedením částečné

obnovy v letech 1992–1993 rybníkářsky využíván. Po provedení opravy stavidla a obnově části vodní plochy o rozloze 1,76 ha u hráze, byla vysazena obsádka s dominantním podílem kapra obecného (*Cyprinus carpio*). Rybník byl v roce 2004 úplně vypuštěn a sloven. V roce 2005 byl ponechán bez vody až do jara a nízký stav vody zůstal po většinu roku. Od té doby, je v rybníce jen malá, různorodá obsádka ryb. Způsob hospodaření je vícehorkový (výlovy jednou za 3–5 let).

Samotný rybník byl v předchozím sledovaném období 1990–2000 z 85 % zarostlý litorálními porosty s převahou rákosu obecného (*Phragmites australis*) a v menší míře orobincem (*Typha* sp.). Dnes po obnově rybníka jsou rákosové porosty na 70 % plochy. Podrobný popis lokality v minulém období uvádí ČESÁK (2001). V letech 2000 a 2002 došlo k dalším etapám obnovy rybníka, které navazovaly na dříve provedené úpravy. Cílem obnovy bylo vytvořit různorodé prostředí pro faunu a floru. V rámci těchto akcí byla v severovýchodní části částečně odstraněna rákosina, vytěženy nánosy bahna ze dna rybníka, byly vytvořeny tři laguny propojené spojovacími kanály a byla vybudována soustava 12 ostrůvků (viz foto 1 v příloze). V další etapě byly v jihovýchodní části rybníka vybudovány dvě laguny a sedm ostrovů (viz foto 2 v příloze). Ostrovy byly již 20 až 50 cm nad vodní hladinou. Tím byly vytvořeny podmínky vhodné pro výskyt a hnízdění různých druhů vodních a mokřadních ptáků. V roce 2002 došlo k terénní úpravě, díky níž se propojily louky v JV části a louka v SV části v jednu velkou louku. Tyto práce zadávala AOPK ČR, středisko Pardubice.

V následujících letech ostrůvky v severovýchodní části rybníka, které nejsou nikterak vysoké, postupně zarostly rákosovými porosty a mezi nimi vznikly nevelké vodní plochy. Při normálním stavu vodní hladiny jsou tyto ostrůvky mírně pod vodou. Ostrůvky vybudované v jihovýchodní části rybníka zůstávají nad vodní hladinou. Zbytek rybníka je hustě zarostlý převážně rákosem (viz foto 3 v příloze), jen v jižní a jihozápadní části rybníka jsou vodní plochy o velikosti 0,5 ha. Přibližně dvouhektarová vodní plocha se nachází u stavidla v severozápadní části rybníka. Kolem rybníka je umístěno několik mysliveckých posedů a krytých kazatelen (viz foto 4 v příloze), které velmi často využívám k pozorování ptáků. Výhodou velkých rákosových porostů je, že myslivci neprovádějí přímo na rybníce podzimní hony na kachny.

Rybník Baroch je na jižní, západní a severozápadní straně ohraničen lesem, který je smíšený s převahou borovice lesní (*Pinus sylvestris*). V jižní a v jihozápadní části sledované lokality leží na malé rozloze původní lužní les. V severovýchodní části zasahuje až k rybníku malý lesík z poloviny borový a z poloviny dubový (*Quercus* sp.). Souběžně s východní hranicí lokality vede ve vzdálenosti 50 až 80 metrů silnice první třídy č. 37 z Pardubic do Hradce Králové. Podél silnice vede parovod z Opatovické elektrárny do Pardubic. V prostoru mezi silnicí a rybníkem je z větší části pruh lesa. Rybník je do okolí krajiny otevřen jen z malé části na severu a východě. Severně od rybníka je louka. Ve vzdálenosti půl kilometru leží obec Hrobice, za kterou stojí Opatovická uhelná elektrárna. Severovýchodně od lokality leží zemědělsky obdělávaná pole a slepé rameno Labe. Východně od přírodní rezervace jsou z menší části louky a hlavně pole, za kterými ve vzdálenosti necelý kilometr na pravém břehu Labe leží obec Němčice. Jižně od této obce se vypíná hrad Kunětická hora.

Tab. 1: Počet návštěv v přírodní rezervaci Baroch v jednotlivých měsících a letech 2001–2011. V závorce jsou uvedeny počty dnů, v kterých zároveň probíhaly odchyty.

Tab. 1: Field effort (number of observation days) in the Baroch Nature Reserve in individual months and years 2001–2011. Numbers of ringing days (ringing was always grouped with the visual observations) are given in parentheses.

Rok / Year	Měsíc / Month												Celkem / Total
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
2001	1	2	5(1)	8(3)	6(2)	3(1)	6(6)	5(4)	4(2)	3	1	3	47 (19)
2002	1	3	4(1)	6(3)	6(5)	4	5(3)	7(7)	2(1)	1	-	1	40 (20)
2003	3	5(2)	7(2)	7(1)	5(2)	3(2)	4(3)	3	1	-	-	1	39 (12)
2004	2	3	4	5	4(3)	5(3)	5(4)	5(4)	1	1(1)	1	1	37 (15)
2005	1	1	3	4	5(3)	3(3)	4(3)	4	1	-	-	-	26 (9)
2006	-	1	3	6(1)	8(4)	3(3)	5(6)	5(4)	1	1	1	1	35 (18)
2007	-	1	3	5	6(3)	5(3)	4(3)	5(4)	1	-	-	1	31 (13)
2008	1	2	3	5(3)	6(4)	5(3)	8(5)	3	1	-	1	-	35 (15)
2009	1	2	9	5(2)	6(3)	6(3)	5(4)	7(6)	1	1	-	1	44 (18)
2010	1	2	6	5	6(3)	6(3)	6(4)	4(3)	3(3)	1	-	1	41 (16)
2011	2	2	7	6(2)	6(3)	6(3)	7(4)	5(2)	5(5)	1	1	2	50 (19)
Celkem / Total	1	24(2)	54(4)	62(15)	64(35)	49(27)	59(45)	53(34)	21(11)	9(1)	5	12	425 (174)

Sběr a zpracování dat

Poprvé jsem rybník Baroch navštívil v roce 1977 a nepravidelně ho navštěvoval do roku 1989. Od roku 1990 navštěvuji lokalitu pravidelně. Přírodní rezervaci Baroch v posledních dvaceti dvou letech celoročně intenzivně sleduji. Ornitologický průzkum lokality byl prováděn na stejném vymezeném prostoru jako v minulém období 1990–2000 (ČESÁK 2001), to je celá plocha přírodní rezervace a její okolí do vzdálenosti 300 m v lese a přibližně 500 m ve volném prostoru.

V této práci jsou zahrnuty údaje o avifauně z let 2001–2011, které pocházejí převážně z vlastních pozorování. Dále jsem využil několika málo ústních sdělení J. Rejla, který lokalitu v tomto období nepravidelně navštěvoval a svá data mi poskytl. V článku jsem použil také několik literárních údajů dalších ornitologů a mých vlastních již publikovaných. V průběhu jedenácti let jsem sledovanou lokalitu navštívil 425krát z toho ve 168 dnech byly prováděny odchyty (tab. 1). Návštěvy nebyly během roku ani mezi lety rozloženy pravidelně. Nejčastěji jsem lokalitu navštěvoval od března do srpna tři až osmkrát do měsíce, jen v zimních měsících nebyly návštěvy tak časté. Pozorování ptáků probíhalo nejčastěji dopoledne, nebo po celý den, někdy i několik dnů za sebou. Při odchycích bylo pozorování ptáků prováděno po celou dobu odchytu, v několika případech i v noci.

Díky zvýšeným kontrolám v hnízdním období a často i celodenním pozorování rybníka z vyvýšených posedů a kazatelen kolem celé lokality, jsem získal bohatý materiál o místní avifauně. Z posedů byli pozorováni ptáci na hladině a ostrůvcích, kde často celé rodinky odpočívaly. Odhady byly doplněny pozorováním teritoriálního chování ptáků, zpěvu a toku samců, nošení hnízdního materiálu na hnízdo, tesání hnízdních dutin nebo nálezem pobytových stop, např. vývržků (JANDA & ŘEPA 1986). Ptáci hnízdící v blízkosti rezervace (do sta metrů), byli započítáváni jako hnízdící na lokalitě. Mezi druhy vyskytující se na lokalitě byli započítáváni ještě ptáci ze vzdálenosti do cca 500 metrů ve volném prostoru a do vzdálenosti 300 metrů v lese. Dutinově hnízdící ptáci byli navíc zjišťováni v hnízdních budkách podél rybníka a v přilehlém lese, kterých zde bylo v předchozím sledovaném období vyvěšeno 84; dnes je jich zde 32. Pro zjištění druhů ptáků s noční aktivitou, jako bukač velký, bukáček malý, sovy a chřástali, jsem na lokalitě strávil asi deset nocí. Skrytě žijící druhy ptáků byly zejména zaznamenávány akusticky a při odchycích do sítí a sklopek. K pozorování ptáků jsem používal převážně dalekohled 10×50 a někdy 20×60.

Na lokalitě jsem od jara do podzimu prováděl nepravidelné odchyty ptáků převážně v rákosinách a v menší míře v keřových porostech. Obvykle bylo instalováno 100–170 metrů nárazových sítí. Od roku 2004 probíhá na lokalitě monitorovací projekt CES (*Constant Effort Sites*; ČESÁK 2007b), což je kroužkování za konstantního úsilí na stejných místech (CEPÁK & ŠKOPEK 2005). V rámci tohoto projektu jsou ptáci odchytáváni v měsících, květen, červen a červenec. V každém měsíci třikrát v rozmezí přibližně deseti dnů. Odchyty probíhaly v ranních hodinách v délce šesti hodin do 104 metrů sítí ve třech liniích v jižní části rybníka převážně v rákosinách a v menší míře v keřových porostech. Pro snadnější přístup k chyceným ptákům byly nad hlubší vodou vybudovány dřevěné lávky (viz foto 3 a 4 v příloze).

U jednotlivých druhů je výslovně porovnáváno předchozí a novodobé období a na základě toho je klasifikován trend početnosti či typu výskytu. Zjištěné druhy jsou rozdělovány do sedmi kategorií: Pravidelně hnízdící (PH), to jsou druhy na lokalitě každý rok hnízdící. Nepravidelně hnízdící (NH) jsou ptáci, kteří na lokalitě ve sledovaném období aspoň jednou zahnízdili. Možné hnízdění (MH) je přisouzeno druhům, které se vyskytovaly na lokalitě po celou hnízdní dobu, ale nepodařilo se hnízdění přímo prokázat. Další kategorie tvoří ptáci zastížení v době hnízdění ale nehnízdící přímo na lokalitě (pozorování při sběru potravy apod.; P), ptáci zjištění jen v době tahu (T), ptáci pozorování jen v zimě (Z) a ptáci zjištění na lokalitě jen výjimečně (V). Mírný pokles nebo nárůst počtu hnízdních párů značí změnu o 10–20 %, velký pokles nebo nárůst 50–70 % a výrazný nárůst/pokles 70–100 %. Stabilní hnízdní populaci je míněno, že v obou sledovaných obdobích nedošlo k výrazné početní změně. Za pravidelně nehojně hnízdící druhy jsou považovány ty s početností 1 až 2 páry, kteří hnízdí každoročně. Vzácně se vyskytujícím druhem jsou míněni ptáci pozorování jen jednou až dvakrát.

Výsledky a diskuse

V letech 2001 až 2011 bylo na rybníku Baroch zjištěno 161 druhů ptáků (tab. 2). V průběhu jedenácti let bylo okroužkováno 7 041 ptáků v 71 družích (tab. 3). Bylo získáno 15 zahraničních hlášení, odchyceni dva ptáci s kroužky zahraničních kroužkovacích centrál a bylo získáno 411 vlastních kontrolních odchytů na lokalitě. Následuje výčet zjištěných druhů s komentářem.

Vrbozobí (*Anseriformes*)

Labuť velká (*Cygnus olor*)

Pravidelně hnízdí teprve od roku 2008 (tab. 2). Do roku 2007 byly labutě na rybníku pozorovány každoročně v malém počtu 1–4 ex., nejčastěji na konci zimy a v jarních měsících. Nejčasnější pozorování je ze dne 16.2.2001, kdy stáli dva ptáci na slabém ledě u stavidla. V hnízdní době se na hladině rybníka zdržovali dva ptáci jen v roce 2002 (od 14.4. do 3.8.). Na přeletu byl pozorován nevyšší počet 8 ex. dne 15.8.2004. Od roku 2008 na rybníku hnízdil jeden pár pravidelně na stejném místě. V roce 2008 odchovaly labutě tři šedá a dvě bílá mláďata.

Husa polní (*Anser fabalis*)

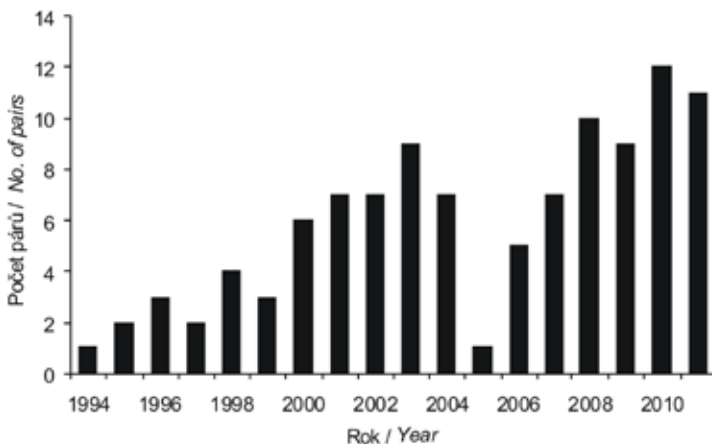
Pozorována pravidelně na tahu. Stejně jako v předchozím období byla pozorována na lokalitě jen na přeletu ve smíšených hejnech s dalšími druhy hus (tab. 2). Společná hejna čítala i několik stovek jedinců. Nejpočetnější výskyt byl zjištěn v roce 2009, kdy od 19.3. do 5.4. přelétaly každý den nad rybníkem smíšená hejna hus čítající 900–1 200 ex., ve kterých husy polní převládaly. Ráno přelétala hejna hus západním směrem a navečer se zase vracela. Kam zalétaly za potravou a kam na nocoviště, to nebylo zjištěno.

Husa běločelá (*Anser albifrons*)

Nově zjištěný druh (tab. 2). Byla pozorována jen v roce 2009, kdy v počtu cca 80 ex. od 19.3. do 5.4. přelétala ve společných hejnech s dalšími druhy hus ráno a večer nad rybníkem.

Husa velká (*Anser anser*)

Pravidelně hnízdí a protahuje. Počet hnízdících párů se oproti minulému období, kdy zde hnízdilo 1–6 párů, výrazně zvýšil na dnešních 5–12 párů (tab. 2, obr. 1). Na jaře přilétala nejčastěji hned po roztátí ledu, někdy už začátkem února. Nejčasněji byla zjištěna 2.2.2002, kdy stály dva páry na posečeném ostrově zcela zamrzlého rybníka. Odlet z lokality připadl na konec srpna a v září; poslední pozorování v sezóně je z 2.9.2006 (3 ex.). Dne 9.4.1994 jsem pozoroval hlídkujícího housera v jižní části rybníka a bylo zřejmé, že se jedná o první hnízdění na této lokalitě; dne 14.4.1994 zde V. Lemberk hnízdění prokázal (LEMBERK 1995). V dalších letech se hnízdni početnost husy velké zvyšovala (ČESÁK 1998a) – v roce 2001 a 2002 na lokalitě hnízdilo sedm párů. V roce 2003 zahnízdilo devět párů, ale pět hnízd bylo zničeno, podle velké devastace hnízd pravděpodobně divokými prasaty (*Sus scrofa*), která jsou zde hojná a jsou zřejmě hlavními predátory hnízd vodních ptáků. V roce 2005 se zřejmě kvůli nízkému stavu vody na rybníku zdržovaly jen 2 páry, později v sezóně ovšem jeden pár rybník opustil. V roce 2010 hnízdilo maximum 12 párů, přičemž dva páry o snůšky přišly, ale zbývajících deset párů úspěšně odchovalo celkem 38 mláďat. Jeden pár měl hnízdo jen 8 m od hnízda labutí. Husy začínají hnízdit brzy po přiletu, např. dne 7.3.2007 již seděly dvě samice na snůškách. Úplné snůšky čítají 4–7 vajec; dne 21.4.2003 bylo ovšem v jednom hnízdě zjištěno 10 vajec. Každý rok se v hnízdni době na rybníku zdržovalo 20–30 nehnízdících ptáků. Celé rodinky i s mláďaty vycházely na louku v těsné blízkosti rybníka za pastvou a tři mladé ještě nelétající husy se zde podařilo chytit a okroužkovat (tab. 3, viz také foto 5 v příloze). Dne 8.7.2007 bylo na rybníku pozorováno maximum 62 ex.

Obr. 1: Vývoj hnízdni populace husy velké (*Anser anser*) v přírodní rezervaci Baroch v letech 1994 až 2011. Je uveden počet prokázaně hnízdících párů.

Fig. 1: The pattern of Greylag Goose (*Anser anser*) breeding population in the Baroch Nature Reserve between 1994 and 2011. Numbers of proven breeding pairs are given.

Husa indická (*Anser indicus*)

Nově zjištěný druh (tab. 2). Jediné pozorování tohoto druhu popisují VESELÝ & REJL (2004). Dne 11. 4. 2001 pozorovali 2 ex. na louce mezi rybníkem a obcí Hrobice ve skupině 20 hus velkých (FK 94/2003).

Zrzohlávka rudozobá (*Netta rufina*)

Nově zjištěný druh na lokalitě, hnízdění je pravděpodobné (tab. 2). Prvně byl 1 pár a 1 M pozorován 20.3.2011 na vodních kanálech mezi ostrovy ve východní části rybníka. Ve dnech 25. a 27.3. se zdržovali všichni tři na stejném místě. Dne 4.6. jsem pozoroval 1 M na jihovýchodní laguně a jeden pár ve východní části rybníka. Mláďata jsem nepozoroval, v této době je rybník již hodně zarostlý a výhled na hladiny je značně ztížen. Naposledy byl 1 M pozorován 5.7. na jihovýchodní laguně.

Polák velký (*Aythya ferina*)

Pravidelně v malém počtu hnízdí a protahuje. Oproti předchozímu období se hnízdní stavy mírně zvýšily z 0–3 na 2–4 páry (tab. 2). Na jarním tahu není nikterak hojný, nejvíc ptáků bylo pozorováno 20.3.2011, kdy se na hladině u stavidla zdržovalo 24 M a 11 F. Na podzimním tahu se objevuje jen výjimečně; dne 20.8.2010 byly na hladině u stavidla zjištěny 2 ex. Hnízda si staví na ostrůvcích v porostu rákosu a trávy. Dne 28.5.2011 jsem našel na ostrově v rákosí snůšku 18 vajec, pravděpodobně od více samic.

Polák chocholačka (*Aythya fuligula*)

Pravidelně v malém počtu hnízdí a v malém počtu protahuje. Oproti předchozímu období se hnízdní stavy mírně zvýšily z 0–2 na dnešní 1–3 páry (tab. 2). Jarní přilet na lokalitu připadal na druhou půlku března, nejčasněji byl pozorován 17.3.2002 (4 M a 2 F). Na jaře byl zjištěn spíše v malém počtu do deseti ptáků a přibližně dvě třetiny z toho tvořili samci. Maximum 19 M a 7 F bylo zjištěno 20.3.2011. Z rybníka odlétal v červenci a srpnu; 20.8.2009 byli na jižní hladině pozorováni 3 ex. Hnízdí teprve od roku 2000. Hnízda si staví na kraji ostrůvků. Dne 21.5.2002 snůška 10 vajec na ostrůvku v řídkém rákosí. Zřejmě smíšená snůška od více samic o počtu 23 vajec byla nalezena 22.5.2009 na ostrůvku v rákosí.

Hohol severní (*Bucephala clangula*)

Výjimečně zastížený druh. V předchozím sledovaném období byl zastížen jen jednou 13.3.1999 jeden pár (ČESÁK 2001b). V nově sledovaném období pozorován dvakrát v jednom roce – 20.3.2011 byla 1 F na hladině u stavidla a 25. března v severní části rybníka byl pozorován 1 pár.

Hvízdák eurasijský (*Anas penelope*)

Nově zjištěný druh (tab. 2). Od roku 2002 byl každoročně pozorován na jarním tahu. První ptáci přilétali již koncem února a zdržovali se do konce března, nejčasněji byli pozorováni 2 M 4.2.2002, nejpozději se zde 30.3.2003 zdržoval jeden pár a 1 M. Na lokalitě byl pozorován jen v malém počtu, s maximem 5 ex. 21.3.2009.

Kopřivka obecná (*Anas strepera*)

Pravidelně hnízdí, v malém počtu protahuje. Druh s výrazným nárůstem hnízdní populace (tab. 2). Na jaře se první páry objevovaly od půlky března, přičemž nejčasněji bylo pozorováno 18 ex. 10.3.2007 na hladině u stavidla. Podzimní odlet připadal na konec července a srpen; poslední 3 ex. byly zjištěny 2.9.2010. Nejvyšší počet ptáků byl zjištěn 10.4.2011, kdy bylo ve východní části rybníka mezi ostrůvky pozorováno 26 párů a jeden samec. V předchozím sledovaném období zde hnízdily 1–3 páry, v posledních letech na lokalitě pravidelně hnízdilo 3–7 a v roce 2011 pravděpodobně 15–17 párů. Hnízda si kopřivky s oblibou stavěly na nově vybudovaných ostrovech v porostu rákosu a trávy. Jedno hnízdo s devíti vejci jsem našel 9.5.2010 na ostrově ve východní části rybníka. V roce 2011 byla na stejném ostrově objevena dvě hnízda se šesti a devíti vejci. Pozdní či náhradní snůška byla nalezena 9.6.2001 na ostrůvku v severní části rybníka a čítala pět vajec.

Čírka obecná (*Anas crecca*)

Pravidelně v malém počtu hnízdí, ve větším počtu protahuje. Druh s úbytkem hnízdních párů (tab. 2). Na jaře přilétala začátkem března, v mírných zimách se na rozmrzlé hladině objevovala i dříve – 2.2.2008 bylo na hladině rybníka pozorováno sedm samců a čtyři samice a další ptáci se ozývali z rákosového porostu. Z lokality odlétala koncem srpna a v září. Protahující ptáci byli zastížení ještě v říjnu 12.10.2010 kdy vzlétlo z rákosi 16 ex. V době jarního tahu byla pozorována v počtu až 200 ex. (2.3.2002). Pravděpodobně hnízdila v počtu 5–10 párů. Celkem jsem kontroloval šest hnízd s vejci. Hnízda byla nacházena na ostrůvcích v trávě a na loukách u rybníka. Dne 14.5.2003 byla nalezena snůška se sedmi vejci v louce necelých 100 m severně od rybníka. Dne 9.5.2010 bylo nalezeno hnízdo s osmi vejci na ostrově v husté trávě. Dne 21.6.2008 byla pozorována samice vodící čtyři mláďata. Byly okroužkovány tři čírky a jedna kroužkováná dne 29.4.2001 byla 14.5.2005 zastřelena v Rusku (vzdálenost 1 197 km).

Kachna divoká (*Anas platyrhynchos*)

Pravidelně hnízdí a protahuje. Její hnízdní stavy se oproti předchozímu období nepatrně snížily, hnízdí zde 20–25 párů (tab. 2). V mírných zimách se zdržuje v malém počtu na rozmrzlém rybníku. Jarní přílet nastával hned po roztátí ledu, nejčasněji byla pozorována v počtu 6 ex. 2.2.2002 a v počtu 47 ex. 2.2.2008. Podzimní potulky nastávají v srpnu a průtažní ptáci se zdržovali do října a někteří až do zámrazu. Na podzimním tahu se zde v minulém období obvykle zdržovalo 350–500 exemplářů; maximum 850 ex. bylo zjištěno 18.9.1999. V současnosti se zde zdržuje jen do 300 ex. (tento počet byl 12.9.2010 vyplašen z rybníka po výstřelu v lese). Od vzniku ostrůvků si hnízda staví nejčastěji na nich, při nízkém stavu vody jsou občas zničena divokými prasaty. V roce 2001 bylo nalezeno devět hnízd, jen jedno bylo na nově vybudovaném ostrůvku. V roce 2005 bylo nalezeno 14 hnízd z toho 11 na nových ostrovech, dvě byla v rákosových porostech a jedno na kraji lesa pod vývratem. Hnízdit začínala v druhé půli března, což dokládají nálezy dvou hnízd s 10 a šesti vejci z 3.4.2005.

Ostralka štíhlá (*Anas acuta*)

Nově zjištěný druh (tab. 2). Na lokalitě byla zastížena jen čtyřikrát. Dne 11.4.2001 pozorovali J. Rejl a J. Veselý (*in litt.*) jeden pár na hladině u stavidla. Dne 14.4. jsem pravděpodobně ten samý pár pozoroval na stejném místě a 21.4. zde byl zjištěn jenom samec, později nebyl pozorován. Dne 21.3.2009 jsem pozoroval 2 M na hladině mezi ostrůvky.

Čírka modrá (*Anas querquedula*)

Pravidelně v malém počtu hnízdí a protahuje. Druh s velkým poklesem počtu hnízdních párů oproti předchozímu sledovanému období (tab. 2). Pravidelně v malém počtu 10 až 15 ex. protahuje, hlavně na jaře. Maximum 62 ex. bylo zjištěno 20.3.2009. Na jaře přilétala začátkem druhé půlky března, nejčasněji se 7.3.2007 několik čírek modrých ozývalo z rybníka. Z lokality odlétá v srpnu, poslední pozorování 6 ex. je z 15.8.2009. Z dřívějších 10–15 hnízdních párů hnízdí pravděpodobně jen 3–5. Dne 1.6.2008 vodila jedna samice 3 pull. v jihozápadní zátocě a druhá jedno mládě ve východní části rybníka. Jedno hnízdo jsem našel 2.6.2002 v dřevěné budce pro kachny nad vodní hladinou, samice však byla na snůšce mrtvá (potrhaná) a snůška byla rozházená a rozmačkaná. O dvacet metrů dál jsem z jiné budky pro kachny vyplašil norka amerického (*Neovison vison*), který je v tomto případě pravděpodobným predátorem. Dne 20.5.2010 bylo nalezeno hnízdo s 11 vejci na ostrůvku v husté trávě a rákosu.

Lžičák pestrý (*Anas clypeata*)

Na lokalitě se vyskytuje jen velmi zřídka, stejně jako v předchozím období (tab. 2). Ve sledovaném období byl pozorován jen čtyřikrát – poprvé 1.5.2001, kdy se 1 M zdržoval po celý den na jižní hladině. Druhé pozorování je z 29.3.2010, kdy byl jeden pár pozorován na vodě mezi ostrůvky. Zbývající dvě pozorování jsou z roku 2011 – 10.4. se 1 M zdržoval na hladině ve východní části rybníka a 16.4. byl na stejném místě pozorován pár.

Hrabaví (Galliformes)**Koroptev polní (*Coturnix coturnix*)**

Nepravidelně hnízdí a zimuje. Druh, u kterého se stavy neustále snižují. V zimě se jedno hejtko o 4–6 ex. zdržovalo na poli východně od rybníka. Nepravidelně se na jaře u rybníka ozývali 1–2 tokající samci.

Křepelka polní (*Coturnix coturnix*)

Pravidelně hnízdí. Četnější pozorování než v předešlém období (tab. 2). Poprvé byl volající samec slyšet na jarním tahu z pole severně od rybníka v roce 1999. Od té doby se vyskytují pravidelně 1–2 M. Ve dnech 29.7.2005 a 6.5.2006 se jeden sameček ozýval z neobvyklého prostředí nízkého rákosí u kraje lesa jen cca 50 metrů od hladiny rybníka. Podle kohoutků volajících v hnízdní době na polích kolem rybníka od roku 2002 pravděpodobně každoročně hnízdí jeden až dva páry.

Bažant obecný (*Phasianus colchicus*)

Druh s výrazným početním a hnízdním poklesem oproti předchozímu období (tab. 2). V zimních měsících se v rákosí zdržovalo 10–15 ex., z toho 3–5 M.

Nevím ovšem přesně, kolik je z nich divokých a kolik ptáků pochází z mysliveckých odchovů. V hnízdní době se u rybníka zdržovali 2–3 M, kteří hájili svůj hnízdní revír a vodili 1–4 F.

Veslonozí (Pelecaniformes)

Kormorán velký (*Phalacrocorax carbo*)

V posledních letech pozorován častěji (tab. 2). Zřejmě z důvodu malé rozlohy vodní hladiny nebyli kormoráni nikdy pozorováni při lovu, ale pokaždé jen na přeletu. Nikdy neusedli ani na okolní stromy. Počty ptáků v přeletujících hejnech se většinou pohybovaly od dvou do 20 ex. Pozorování přeletujících kormoránu spadalo na období od prosince do půlky března. Jediné pozorování mimo toto období je z 11.8.2005, kdy bylo pozorováno na přeletu největší hejno 73 ex. Poslední kormoráni byli pozorováni dne 14.3.2004, kdy přelétlo 23 ex. nad lokalitou a letěli na Labe k Němčicím.

Brodiví (Ciconiiformes)

Bukač velký (*Botaurus stellaris*)

Pravidelně na lokalitě hnízdil od roku 1996, kdy zde V. Lemberk odchytil 4.7. jedno nevzletné mládě (LEMBERK & ČESÁK 1996). Druh jsem poprvé na lokalitě zjistil ještě před minulým sledovaným obdobím, na jarním tahu 26. a 27.3.1976, kdy se 1 M ozýval z rákosí. V roce 1987 se 1 M ozýval od 19.3. do 12.5. a je pravděpodobně, že zde vyhnízdil (ČESÁK 2001b). Jarní přilet připadá na půli března, nejčasněji 2.3.2003 (1 M). Poslední pozorování je z 20.10.2001, kdy jsem 1 ex. vyplašil z rákosí. Do roku 2003 zde hnízdily pravidelně jeden až dva páry (tab. 2). Ve dnech 24.6. až 5.7.2003 zaletoval 1 ex. několikrát denně v době krmení mladých nízkou nad rákosím na stejné místo do rákosí ve východní části rybníka. V roce 2003 přilétl na lokalitu jeden samec 2.3. a druhý 29.3. Druhý samec se od prvního nápadně lišil chraplavým a víceslabičným hlasem. Takový hlas jsem dříve u bukače neslyšel, ani na jiných lokalitách jako jsou Újezdský (ČESÁK 1995) a Bohumilečský rybník (ČESÁK 1998b). Na jaře roku 2004 se ozýval jeden samec do poloviny dubna, byl to pravděpodobně ten samý samec jako v loňské sezoně, a to na základě nezaměnitelného chraplavého hlasu. Naposledy byl slyšen 17.4.2004.

Bukáček malý (*Ixobrychus minutus*)

V předchozím sledovaném období byl zjištěn až v posledních třech letech (pravidelně hnízdí od roku 1999; ČESÁK 2001b), nyní hnízdí každoročně v počtu 1 až 2 páry (tab. 2). Z rákosových porostů v jihozápadní a západní části rybníka se každoročně ozývali jeden až dva samci od poloviny května do poloviny července, nejdříve byly hlasové projevy zjištěny 3.5.2009 a nejpozději 21.7.2002. Dne 1.8.2004 byla v jižní části rybníka odchycena jedna samice do „pěvčí“ sítě a dne 15.5.2010 se na stejném místě chytla druhá samice (tab. 3). Nejpozdější pozorování je z 27.8.2002, kdy jedna samice procházela při okraji rákosového porostu.

Volavka bílá (*Casmerodius albus*)

Pravidelně na potulkách. Její početnost se v posledních letech zvyšuje (tab. 2). V předchozím sledovaném období byl poprvé zjištěn 1 ex. 16.4.1994 a do

roku 1999 byla pozorována jen pětkrát a vždy v počtu 1 ex. (ČESÁK 2001b). Od roku 2000 se na lokalitě objevuje porůznu po celý rok, nejhojněji na jarním a podzimním tahu. Nejdříve na jaře byl pozorován 1 ex. 20.3.2011 a průtah probíhal do poloviny května, nejpozději do 30.5.2003 (2 ex.). V roce 2004 a 2010 se jeden až dva ptáci zdržovali v rákosinách rybníka i v hnízdní době – 26.6.2004 byly zjištěny 2 ex. a od 29.4. do 22.8.2010 se na lokalitě zdržoval 1 ex. Na podzim se objevovala nejčastěji v první dekádě srpna, např. 1.8.2009 nocovali 2 ex. na stromě u stavidla. Zdržela se zde do konce října, nejpozději byli 2 ex. pozorováni 9.11.2008. Počty ptáků během roku kolísaly, na jaře a v letních měsících na rybníku se zdržovali 1–3 ptáci a od srpna se jejich počty zvyšovaly na 5–15 ex. s maximem 17 ex. dne 29.8.2004. Volavky bílé na rybníku po celý den lovily a následně nocovaly na krajních stromech v západní části rybníka.

Volavka popelavá (*Ardea cinerea*)

Druh s celoročním a hojným výskytem. Zaznamenal jsem četnější výskyt oproti minulému období (tab. 2). Jediné prokázané hnízdění bylo zjištěno v předchozím sledovaném období v roce 2000, kdy jeden pár zahnízil na mys-liveckém posedu uprostřed rybníka a z pěti vajec vyvedl čtyři mládřata (ČESÁK 2001a). V březnu 2001 byly na tomtéž hnízdě a v jeho bezprostředním okolí pozorovány čtyři volavky, avšak dne 18.3. skácel silný vítr posed i s loňským hnízdem do vody. Dne 31.3.2002 byli pozorováni dva ptáci, jak s větvičkami v zobáku zaletují do lesa, hnízdo se mi ale nepodařilo najít. V zimě 2002/2003 jsem instaloval umělou trojnožku z dřevěné kulatiny v místě, kde stával posed s hnízdem, ale volavky zde prozatím nezahnízily. Na lokalitu volavky zaletují hlavně za potravou a to po celý rok. Jakmile na jaře roztaje led, volavky se na rybníku objeví. Ze zimních pozorování lze jmenovat např. 2.2.2002, kdy 2 ex. stály na slabém ledě a jeden pták lovil ve vodě, a 25.12.2005, kdy jeden pták stál na poli u rybníka. Nejvyšší počet byl zjištěn 28.8.2004, kdy po výstřelu v lese létalo nad rybníkem 41 ex.

Čáp černý (*Ciconia nigra*)

Nepravidelně zastížen nejčastěji na přeletu nebo při lovu. Oproti minulému sledovanému období se vyskytoval četněji (tab. 2). Byl pozorován od jara do podzimu – první jarní pozorování je z 23.3.2010, kdy 1 ex. přelétl nad rybníkem (J. Rejl *in verb.*). Poslední podzimní pozorování je z 11.9.2006. Nejbližší známé hnízdiště je vzdálené cca 2 km od rybníka jihozápadním směrem v lese u obce Stěblová. Několikrát byl pozorován na lokalitě při lovu potravy na posečeném rákosí kolem rybníka, nebo na ostrovech a v mělké vodě kolem nich. Dne 16.8.2004 se na rybníku zdržovalo 7 ex.

Čáp bílý (*Ciconia ciconia*)

Pravidelně pozorován při lovu potravy na přeletu. Na lokalitu občas zaletoval pro hnízdní materiál a za potravou z nedalekých hnízdišť. V porovnání počtu s minulým obdobím nedošlo ke změně počtu pozorování a početnosti (tab. 2). Jeden pár hnízil necelý kilometr od rybníka v obci Hrobice na sloupci elektrického vedení. Dne 23.6.2002 spadlo po silné vichřici hnízdo na silnici a mládřata uhynula. V následujícím roce byla vybudována hnízdní podložka na

bezpečnějším místě na komíně rodinného domu, ale zůstala neobsazena. Další hnízdo bylo každoročně obsazováno v obci Dříteč, necelé dva kilometry od sledované lokality. Za potravou na lokalitu zaletovali 1–3 ptáci a hledali ji na posečeném rákosí a v mělké vodě kolem rybníka. Maximální počet čápů byl pozorován 29.8.2011, kdy bylo na louce za rybníkem napočítáno 11 ex.

Potápky (Podicipediformes)

Potápka malá (*Tachybaptus ruficollis*)

Pravidelně hnízdí, druh s mírným poklesem počtu hnízdicích párů (tab. 2). Na jarním tahu se objevovala v druhé půli března a jen v malém počtu do deseti ptáků, nejčasněji 20.3.2009 2 ex.; 17.4.2004 bylo pozorováno u stavidla 19 ex. Pravidelně hnízdila v počtu 2–5 párů. Výjimečný byl rok 2002, kdy hnízdilo min. deset párů a bylo nalezeno sedm hnízd se snůškami. Na podzim z lokality odlétala koncem září, nejpozdější pozorování je z 1.10.2006. Zimování nebylo zjištěno.

Potápka roháč (*Podiceps cristatus*)

Pravidelně hnízdí. V předchozím sledovaném období nebyla zjištěna, pravděpodobně kvůli nepřítomnosti volné hladiny (ČESÁK 2001b). Od roku 2003 hnízdil téměř každoročně jeden pár (tab. 2) kromě roku 2005, kdy byl rybník vypuštěný a z nedostatku srážek v jarních měsících zůstal na nízké hladině. Na lokalitu přilétala v posledních březnových dnech, nejčasněji byla pozorována 28.3.2009, kdy se 2 ex. zdržovaly na hladině u stavidla. Hnízdo si staví každý rok skoro na stejném místě ve špici řídkého rákosu u hlavní hladiny, v rozmezí cca dvou metrů. Pár odchovával tři až pět mladých, nejčastěji však čtyři. Poslední pozorování je z 10.9.2011, kdy byl zjištěn jeden mladý pták na jižní hladině.

Potápka černokrká (*Podiceps nigricollis*)

Vzácně zastížený druh. Jediné pozorování z lokality je z 10.4.2011, kdy byly pozorovány 2 ex. V předchozím sledovaném období nepravidelně hnízdila, naposledy dva páry v roce 1999 (ČESÁK 2001b). Od roku 2000 zde nehnízdí (tab. 2). Pokles hnízdicích párů je patrný v celé republice (ŠTASTNÝ *et al.* 2006).

Dravci (Falconiformes)

Včelojed lesní (*Pernis apivorus*)

Výjimečně zastížený druh. Byl pozorován jen na přeletu stejně jako v předchozím období (tab. 2). Dne 25.5.2003 přelétl 1 ex. nízko nad rybníkem a 15.5.2010 létal 1 ex. podél lesa východně od rybníka.

Luňák hnědý (*Milvus migrans*)

Druh pozorovaný jen na jarním tahu. Z lokality pochází osm záznamů, to je nepatrný nárůst počtu pozorování oproti předešlému sledovanému období (tab. 2). Byl pozorován od půlky dubna (20.4.2002) do začátku května (9.5.2010). Pokaždé byl zjištěn jen jeden pták, který přelétl nad rybníkem. Od 20.4. do 1.5.2002 přilétal luňák hnědý lovit potravu nad pole a louku východně od rybníka. Dne 22.4.2003 jeden luňák kroužil nad rybníkem a během pár minut se kolem něho slétlo 12 kání lesních (*Buteo buteo*).

Luňák červený (*Milvus milvus*)

Druh na sledované lokalitě pozorován o něco častěji než luňák hnědý. Oproti minulému období jsou pozorování četnější (tab. 2). Na jarním tahu se objevoval v půli března, nejdříve byl pozorován 12.3.2003 (1 ex.). Poslední pozorování jednoho přeletujícího ptáka je z 13.8.2011. V letech 2009, 2010 a 2011 zaletovali na lokalitu a do blízkého okolí lovit jeden až dva ptáci. Dne 8.4.2010 jeden pták lovil nad polem východně a druhý severně od rybníka; 10.4.2011 přelétli nad rybníkem dva ptáci. V roce 2010 bylo zjištěno neúspěšné hnízdění přibližně 2 km východně od rybníka (V. Šturm *in verb.*). V roce 2011 jsem našel hnízdo východně od rybníka u Labe v katastru obce Kunětice (ČESÁK 2011).

Orel mořský (*Haliaeetus albicilla*)

Druh na lokalitě pozorován nepravidelně v jarních a v zimních měsících. Výskyt byl četnější než v předchozím sledovaném období (tab. 2). Převážně se jednalo o přelety nedospělých nehnízdících ptáků. Dne 31.7.2009 přelétl nad rybníkem 1 ad. a letěl směrem k Opatovické elektrárně, kde jsou bývalé písníky a kde jsem jej dvakrát zastihl v hnízdí době. Poprvé 11.6.2007 seděl starý pták na stromě nad cestou u písníku a podruhé 13.6.2008 přelétal nad polem za elektrárnou. Vzdálenost této lokality od přírodní rezervace Baroch je jen 1,5 km.

Moták pochop (*Circus aeruginosus*)

Pravidelně hnízdí 2–4 páry. Počet hnízdních párů se oproti předešlému sledovanému období nezměnil (tab. 2). Na jaře přilétal v druhé polovině března, nejčasněji byl zjištěn 17.3.2002 (1 M). Po vyhnízdění opouštěli pochopi lokalitu koncem srpna a v září, poslední pozorování 3 ex. pochází z 24.9.2010. Hnízda umísťovali ve velkém rákosovém porostu, nikdy nebylo hnízdo nalezeno na některém z ostrůvků. Dne 15.7.2005 se při odchytu ptáků v rákosinách chytil jeden mladý pochop do pěvčí sítě (tab. 3).

Moták pilich (*Circus cyaneus*)

Pravidelně pozorován na podzimním a jarním tahu a ojediněle v zimních měsících. Výskyt s porovnáním předešlého období je stejně častý (tab. 2). Na podzim byl nejdříve pozorován 12.11.2001 (1 ex.). Ze zimy pochází pozorování z 5.1.2003 a 5.2.2005, kdy 1 M lovil nad polem východně od rybníka. Nejvíce pozorování je z měsíce března, nejpozději byl pilich zaznamenán 23.3.2003 (1 ex.). Na pole a louky kolem rybníka zaletoval za potravou.

Jestřáb lesní (*Accipiter gentilis*)

Pravidelně hnízdí, celoroční výskyt. V lese kolem rybníka každoročně hnízdily 1–2 páry. Jedno hnízdo bylo umístěno cca 100 m a druhé přibližně 250 m od rybníka. Vzdálenost mezi oběma hnízdy byla přibližně 500 metrů. Hnízda používali po několik let a byla umístěna na borovicích ve výšce 15 a 20 metrů. Dne 30.5.2003 byly pod oběma hnízdy nalezeny stříkance trusu a 2.6.2005 jsem pod hnízdem našel dva běháky poštovního holuba s kroužky (jeden byl z Polska) a křídlo sojky. Nad rybníkem byl nejčastěji pozorován jen na přeletu. V několika případech byl pozorován při lovu – ve dnech 20. a 21.3.2009 jsem pozoroval, jak samice jestřába několikrát nalétla na čírky obecné, aby je zvedla z hladiny, ale ulovit se jí žádnou nepodařilo. Taktéž 30.5.2011 se 1 M

a 1 F společně snažili ulovit některou z čírek. Kořist jinak lovil hlavně v lese podle mýtin a cest; 2.2.2002 ulovil jestřáb sojku lesní (*Garrulus glandarius*) při prolétávání nad cestou.

Krahujec obecný (*Accipiter nisus*)

Pravidelně hnízdí, celoroční výskyt (tab. 2). V lese kolem rybníka hnízdily ve vzdálenosti 100–300 m pravidelně 1–2 páry. Dne 1.6.2001 byla nalezena dvě hnízda. Obě ve smrkovém porostu 6 a 7 m nad zemí, od sebe byla vzdálená cca 800 m. Při lovu potravu byl krahujec pozorován jak rychle proletuje podle stěny lesa v keřových porostech nebo nízko nad rákosím. Dne 2.2.2002 stál 1 ex. na střeše kazatelny s uloveným strnadem obecným (*Emberiza citrinella*). Navečer 17.6.2011 lovil nad rybníkem vlaštovky obecné (*Hirundo rustica*) a špačky obecné (*Sturnus vulgaris*), kteří zaletovali do rákosí nocovat. Dne 14.11.2004 krahujec zaútočil na konipasa bílého (*Motacilla alba*), který chodil po bahně na dně rybníka, útok byl neúspěšný.

Káně lesní (*Buteo buteo*)

Druh, který na lokalitě pravidelně hnízdí, protahuje a zimuje. Početní stavy jsou srovnatelné s předchozím obdobím (tab. 2). V lese kolem rybníka hnízdí dva páry, jen v letech 2002 a 2005 vyhnízdily tři páry. Jedno hnízdo je každoročně používáno od roku 2006 a je umístěno na borovici jen 50 m od rybníka. Všechna hnízda jsou postavena ve vrcholku borovic ve třicetimetrové výšce. Dne 22.4.2003 nad rybníkem přelétal luňák hnědý a během pár minut nad ním kroužilo 12 kání lesních.

Káně rousná (*Buteo lagopus*)

Druh na lokalitě pozorován pravidelně, nehojně v zimních měsících a na tahu. Četnější výskyt oproti minulému období (tab. 2). Nejdříve byl zaznamenán 10.11.202 kdy 1 ex. lovil nad polem východně od rybníka. Poslední jarní pozorování je z 2.3.2009 (1 ex.). Potravu si shání jednotliví ptáci na polích východně od rybníka. Dne 10.11.2002 přelétaly nad rybníkem dvě káně rousné a 11 kání lesních.

Orlovec říční (*Pandion haliaetus*)

Výjimečně zastižený druh. V předchozím sledovaném období byl pozorován častěji (tab. 2). Za posledních jedenáct let jsou dvě pozorování a obě pochází z podzimu – 22.9.2001 lovil po celý den na rybníku jeden pták červené karasy (*Carassius* sp.) a odlétal s nimi na strom u lesa, kde je požíral. Druhé pozorování je ze dne 3.9.2011, kdy přibližně dvě hodiny létal 1 ex. nad rybníkem bez toho, že by ulovil rybu.

Poštołka obecná (*Falco tinnunculus*)

Pravidelně hnízdí a zimuje. V porovnání s předchozím obdobím stabilní početnost (tab. 2). V blízkosti rybníka hnízdí jen jeden pár, nejčastěji ve starých hnízdech straky obecné. V roce 2007 vyhnízdila poštołka ve dřevěné budce vyvěšené na kraji lesa 50 m od rybníka. Jen jednou jsem poštołku pozoroval při podvečerním lovu břehulí říčních (*Riparia riparia*) – 25.7.2004 zaletovalo cca 100 břehulí do rákosí na nocoviště v severní části rybníka a samice několikrát prolétla nízko nad rákosím a vyplašené břehule se snažila ulovit.

Ostříž lesní (*Falco subbuteo*)

Výjimečně zastížený druh na lokalitě (tab. 2). Jediné pozorování je ze dne 3.7.2005, kdy na večer 1 ex. lovil vlaštovky, které létaly nad rybníkem, než začaly slétat do rákosí na nocování.

Krátkokřídli (Ralliformes)**Chřástal vodní** (*Rallus aquaticus*)

Pravidelně hnízdící druh. Hnízdni stav se oproti minulému období nezměnil (tab. 2). Jarní přílet připadal na druhou půli března, nejčasněji byl zjištěn 17.3.2002, kdy se 2 ex. ozývali z rákosí. Z lokality odlétal v září, poslední pozorování je ze dne 20.9.2010, kdy se jeden chřástal procházel v uličce pod sítěmi. Na rybníku hnízdilo 10–15 párů. Hnízda se snůškou jsem našel několikrát ve stoličkách ostřice. Dne 15.5.2001 byla nalezena dvě hnízda s vejci v jihozápadní zátoce v ostřicových stoličkách jen 12 metrů od sebe. Při odchytu ptáků v rákosinách se čtyři chřástali vodní chytili do sítí (tab. 3).

Chřástal kropenatý (*Porzana porzana*)

Druh pravidelně, ale nehojně hnízdící. Početnost druhu zůstává srovnatelná s předešlým obdobím (tab. 2). Na jaře se první samec ozýval 24.4.2008. Hnízdo nebylo nalezeno, ale je pravděpodobné. Pravidelně byli zaznamenáni 1–2 volající M. Pozorován byl během hnízdního období a hlavně vyvedená mláďata probíhala průseky v rákosí pro odchyt ptáků. Dne 23.8.2001 se jeden mladý ex. chytil do sítě (tab. 3).

Chřástal malý (*Porzana parva*)

Nepravidelně hnízdící druh. V letech 2006–2010 nebyl zjištěn. Na sledované lokalitě pravděpodobně hnízdí jeden pár, stejně jako v předešlém období (tab. 2). Hnízdění ovšem nebylo prokázáno. Jeho hlasové projevy byly slyšet po celý květen a červen. Nejčasněji v roce byl hlas 1 M slyšet 12.5.2001. V roce 2005 se 1 M ozýval z rákosového porostu v západní části rybníka od 20.5. do 29.6. Žije velmi skrytě a v odchytných průsecích při odchycích ptáků jsem ho ještě nezaznamenal.

Slípka zelenonohá (*Gallinula chloropus*)

Druh, který na lokalitě hnízdí nepravidelně. Oproti minulému období stav hnízdních párů poklesl (tab. 2). Na jarním tahu byla pozorována jen v letech, kdy zde hnízdila. První jarní pozorování je z 9.4.2001, 1 ex. poslední pozorování je 5.9.2002, 1 ex. V roce 2001 a 2002 na rybníku hnízdil jen jeden pár. Od roku 2003 do roku 2009 zde úplně chyběla. Až na jaře 2010 a 2011 se v západní části rybníka objevil jeden pár. Dne 30.7.2010 jsem pozoroval pár se šesti mladými a 28.5.2011 bylo nalezeno jedno hnízdo se snůškou osmi vajec v trsu rákosu pod keřem v jihozápadní části rybníka.

Lyska černá (*Fulica atra*)

Pravidelně hnízdící druh, nehojně protahuje. Oproti minulému období byl zaznamenán mírný pokles hnízdních párů (tab. 2). Na jaře první ptáci přilétali na začátku března, nejdříve byly tři lisky pozorovány 2.2.2008. Na jarním tahu se zde zdržovalo maximálně 50–73 ex. Na podzimním tahu se lisky na rybníku

neshromažďovaly. Poslední ptáci se zdržovali do října, dne 20.10.2009 byli zjištěny 2 ex. na hladině u stavidla. Každý rok na rybníku hnízdilo 15–20 párů. Hnízda si lysky černé stavěly na okraji rákosových porostů a na rákosových ostrovech, které jsou stále zatopené mělkou vodou. Jedno hnízdo jsem našel mimo rybník na kraji lesa u malé vodní tůňky. Dne 1.5.2007 bylo v hnízdě jedno vejce. Lyska musela překonat cestou ke hnízdu asi 20 metrů po souši mimo rybník.

Jeřáb popelavý (*Grus grus*)

Druh na lokalitu pravidelně zaletuje za potravou, jednou na rybníku vyhnízdil. Oproti minulému období se na lokalitě objevuje častěji (tab. 2). Na jaře se jeřábi objevovali v březnu, nejdříve 10.3.2008 a 20.3.2011 (pokaždé 2 ex.). V hnízdním období na lokalitu zalétá převážně jen jeden pták. V srpnu jsou poslední pozorování z 6.8.2009, kdy 2 ex. kroužil nad rybníkem a 22.8.2010 jeden jeřáb přelétl nad rybníkem. Jediné zimní pozorování je z 30.12.2011, kdy 2 ex. přelétli nad lokalitou. V předchozím období byl pozorován jen pětkrát, poprvé 13.4.1990, kdy se 3 ex. zdržovali na poli. Od roku 2003 jsou jeřábi na lokalitě pozorováni pravidelně každý rok. Zaletují sem pravděpodobně ze 7 km vzdáleného hnízdiště v Národní přírodní rezervaci Bohdanečský rybník a rybník Matka, kde bylo hnízdění poprvé prokázáno v roce 2005 (BARTA 2006). Na poli východně od rybníka pravidelně prováděli jeřábi zásunbní tance s hlasitým voláním a v roce 2006 na rybníku vyhnízdil jeden pár (ČESÁK 2007a) – 6.5. jsem na jednom z rákosových ostrovů ve východní části našel hnízdo se dvěma vejci a opakovaně pozorování jeřábi úspěšně vyvedli jedno mládě. Naposledy byl pozorován pár s jedním mládětem 19.8. při kroužení nad rybníkem.

Dlouhokřídílí (Lariiformes)

Kulík říční (*Charadrius dubius*)

Nepravidelně hnízdící a protahující druh. Početnost zůstává srovnatelná s předchozím obdobím (tab. 2). Na jaře se první ptáci objevovali začátkem dubna, nejčasněji byly pozorovány 4 ex. dne 3.4.2005 na ostrůvku. Z lokality se vytrácel v srpnu, nejpozději zjištěny 2 ex. dne 8.8.2004 také na ostrůvku. Nepravidelně v malém počtu hnízdil na podmáčeném poli. V roce 2001 zahnízdili tři páry na nově vybudovaných ostrovech v severovýchodní části rybníka a v roce 2004 vyhnízdili tři páry na nově vyhrnutých ostrovech v jihovýchodní části. Dne 1.5.2004 jsem našel hnízdo se zničenou snůškou na jednom z ostrůvků. Dne 28.5. na stejném ostrůvku byla nalezena dvě hnízda se čtyřmi vejci. Náhradní snůšku jsem našel 13.6., v hnízdě byla dvě vejce a dvě ještě mokrá mláďata – 4.7. jsem na ostrově jedno mládě okroužkoval (tab. 3).

Čejka chocholatá (*Vanellus vanellus*)

Pravidelně hnízdí a protahuje. Oproti předchozímu období došlo k poklesu hnízdních párů (tab. 2). Na rybník a okolní pole přilétala začátkem března, nejčasněji pozorováno 12 ex. dne 2.3.2002. Odlétala koncem července a v srpnu, nejpozději pozorován 1 ex. dne 11.8.2004 na ostrůvku v rybníce. Protahující ptáci byli pozorováni ještě v říjnu – 15.10.2010 přelétlo nad rybníkem 62 ex. Druh s mírným poklesem hnízdních párů, hlavně v posledních pěti letech. Na

podmáčených polích kolem rybníka hnízdily 2–4 páry. V roce 2001 hnízdilo 11 párů na nově vybudovaných ostrovech v severovýchodní části rybníka. Následující rok ostrovy zarostly rákosem a čejky zde přestaly hnízdit. V roce 2004 vyhnízdlilo osm párů na nově vybudovaných ostrovech v jihovýchodní části. Čejky hnízdící na polích přicházely každý rok o svá hnízda s vejci i s mláďaty kvůli polním pracím (vláčení apod.); dvě náhradní snůšky jsem našel se dvěma vejci ještě 4.7.2004. Celkem bylo odchyceno a okroužkováno 22 mladých čejek (tab. 3), jedna se chytla po dvou měsících ještě na lokalitě. Maximální počet byl pozorován na podzimním tahu 9.10.2003, kdy postupně přelétla nad rybníkem dvě hejna o velikosti cca 100 a 57 ex.

Jespák bojovný (*Philomachus pugnax*)

Na sledované lokalitě zastížen jen třikrát. Zastížen byl jen na jarním tahu, stejně jako v předešlém období (tab. 2). Z rybníka jsou tři pozorování – 25.4.2009 hledaly 3 ex. potravu v bahně u jednoho z ostrůvků. Druhé pozorování je z 20.4.2010, kdy 12 jespáků přilétlo na malý bahňitý ostrůvek v jihovýchodní části rybníka. Zdrželi se na něm jen přibližně 5 min a zase odlétli. Naposledy byly pozorovány 4 ex. na malém bahňitém ostrůvku dne 28.4.2011.

Slučka malá (*Lymnocyptes minimus*)

Pravidelně v malém počtu protahuje. Výskyt je srovnatelný s předešlým obdobím (tab. 2). Na jarním tahu se objevuje od konce března a v dubnu, nejčasněji byla zjištěna 26.3.2010 (2 ex.), nejpozději 21.4.2004 (1 ex.). Na podzim přilétala v září a říjnu, nejčasněji byla pozorována 16.9.2001 (3 ex.). Poslední slučky byly pozorovány 14.11.2004, kdy divoká prasata vyplašila 3 ex. z podmáčeného ostrůvku v severní části rybníka. Slučky byly pozorovány jak jednotlivě, tak v malých skupinkách s maximem 4 ex. dne 28.9.2006. Zdržovaly se přímo na rybníku na ostrovech řídké porostlé rákosí a v posečeném rákosí kolem rybníka. Před zánikem podmáčené louky se vyskytovaly i zde (ČESÁK 2001b).

Bekasina otavní (*Gallinago gallinago*)

Nově hnízdící druh, pravidelně na tahu (tab. 2). Na jaře první ptáci přilétali v polovině března, nejčasněji byla zjištěna 15.3.2008 (1 ex.). Na podzimním tahu se zdržovala do října, poslední pozorování je ze 14.11.2004 (5 ex.). V roce 2001, kdy byly na rybníku vybudovány ostrůvky a proto nebyly ještě porostlé vegetací, se na nich zdržovaly bekasiny ve vyšším počtu – od 14.7. do 30.8.2001 bylo na jednom ostrůvku pozorováno 19–27 ex. s maximem 22.8. Bekasiny na rybníku poprvé vyhnízdlily v roce 2002 a od té doby zde hnízdí pravidelně 1–3 páry. Po celý květen 2002 a 2003 byl pozorován tok jednoho samce nad pokoseným rákosím v severní části rybníka. V roce 2004 na rybníku hnízdily dva páry a v roce 2005 pravděpodobně tři páry. Celkem sedm ptáků bylo na rybníku odchyceno a okroužkováno (tab. 3).

Sluka lesní (*Scolopax rusticola*)

Druh zjištěn jen výjimečně na jarním tahu. Četnost pozorování je srovnatelná s předchozím obdobím (tab. 2). Dne 1.4.2001 vletěl 1 ex. do „pěvčí“ sítě, která byla natažená u lesa v keřovém porostu, při prudkém letu ale ze sítě vypadl.

Dne 2.4.2006 jedna sluka přelétla těsně před posedem, ze kterého ptáky pozorují. Podle sdělení místních myslivců jsou na lokalitě při jarním tahu jednotliví ptáci občas pozorováni.

Břehouš černoocasý (*Limosa limosa*)

Nově nebyl zjištěn (tab. 2). V předešlém období se na lokalitě vyskytl ve dvou letech. J. Veselý pozoroval na podmáčené louce východně od rybníka dva ptáky kteří se zde zdržovali od konce dubna do 20.5.1995 (LEMBERK 1997b). Dne 18.5.1999 přelétl 1 ex. nad rybníkem (ČESÁK 2001b).

Koliha velká (*Numenius arquata*)

Nově zjištěný druh. V předchozím období nebyla pozorována (tab. 2). Jediné pozorování je z 30.8.2001, kdy 1 ex. v ranních hodinách několikrát přelétl nad ostrůvkem v severovýchodní části rybníka.

Pisík obecný (*Actitis hypoleucos*)

Pravidelně, ale nehojně pozorován na tahu. Četnost pozorování na lokalitě je srovnatelná s předchozím obdobím (tab. 2). Přímou na rybníku byl pozorován jen pětkrát, častěji byl zastižen na podmáčeném poli východně od rybníka. Na jaře byl pozorován v rozmezí od 31.3. do 14.5. Podzimní pozorování jsou od 30.7. do 29.8. Nejčastěji se vyskytoval jednotlivě, maximálně dva ptáci byli zjištěni ve dnech 13.5.2001 a 20.4.2010.

Vodouš kropenatý (*Tringa ochropus*)

Každoročně nehojně protahuje na obou tazích, srovnatelný s předchozím obdobím (tab. 2). Jarní pozorování připadají na druhou polovinu března a duben; nejčasněji byl 1 ex. pozorován 19.3.2010. Nejvíce pozorování je z července a srpna v rozmezí 14.7 až 30.8. Pozorování byli nejčastěji jednotliví ptáci, s maximem 4 ex. ve dnech 26. a 27.7.2008.

Vodouš tmavý (*Tringa erythropus*)

Nově zjištěný druh (tab. 2). Pozorován byl jen dvakrát – 28.7.2001 se 1 ex. zdržoval na ostrůvku v severní části rybníka a 1.8.2010 postával 1 ex. na ostrůvku v jižní části rybníky.

Vodouš šedý (*Tringa nebularia*)

Nově zjištěný druh. V předchozím období nebyl pozorován (tab. 2). Byl pozorován jen jednou – 29.8.2009, kdy se 1 ex. zdržoval na malém bahnitěm ostrůvku uprostřed jižní hladiny přímo před kazatelnou. Během dopoledne se na ostrůvek dvakrát vrátil.

Vodouš bahenní (*Tringa glareola*)

Druh na lokalitě pozorovaný jen třikrát (tab. 2). V předchozím období byl pozorován jen jednou. První pozorování je z 20.7.2001, kdy přilétlo na ostrůvek v severovýchodní části rybníka 12 ex. Dne 30.7.2009 byly pozorovány 4 ex. na ostrůvku uprostřed jižní hladiny. Poslední pozorování je z 11.7.2010, kdy se na rybníku po celý den zdržovaly 3 ex.

Vodouš rudonohý (*Tringa totanus*)

Druh na lokalitě pozorovaný jen výjimečně. Oproti minulému období došlo k poklesu počtu pozorování (tab. 2). Dne 12.5.2001 přilétli 2 ex. na ostrůvek v severovýchodní části rybníka. Pár minut si zde odpočinuli a odlétli severovýchodním směrem. V roce 2003 v období od 25. do 31.5. zaletovali dva ptáci opakovaně (celkem pět pozorování) na velkou louži v poli východně od rybníka. Přilétali ze severního směru a odlétali zase zpět.

Racek chechtavý (*Chroicocephalus ridibundus*)

Na lokalitě byl pozorován jen na přeletech nebo při krátkodobém shánění potravy. Četnost pozorování je srovnatelná s předchozím obdobím (tab. 2). Nejbližší hnízdiště je vzdálené cca 4 km severovýchodním směrem, odkud sem jednotliví ptáci zaletují. Z lokality jako hnízdicí vymizel. V osmdesátých letech minulého století na rybníku pravidelně hnízdilo 250–350 párů (ČESÁK 2001b). Pak byl rybník na několik let vypuštěn, zarostl hustými litorálními porosty a hnízdiště zaniklo. V předchozím období se v roce 1992 na rybníku pokusili zahrázdit v počtu asi 100 párů, byla nalezena rozestavěná hnízda a ve čtyřech byla již vajíčka. Pravděpodobně nízký stav vody a následně rychlé vysychání hnízdění zmařilo. Dne 31.5. voda z této části rybníka zmizela a hnízda byla již na suchu (ČESÁK 2001b). Od té doby zde rackové nehnízdí.

Racek malý (*Hydrocoloeus minutus*)

Na lokalitě nově zjištěný druh (tab. 2). Jediné pozorování je z 12.5.2001, kdy 1 ex. asi půl hodiny létal nízko nad hladinou a ostrůvky v severovýchodní části rybníka. Po celou dobu byl napadán zde hnízdicími čejkami.

Měkkozobí (Columbiformes)**Holub doupuňák** (*Columba oenas*)

Novodobě nebyl zjištěn (tab. 2). Jediné pozorování pochází z předešlého období – 10.5.1996 1 ex. přilétl z lesa, usedl na několik stébel rákosu plujících na hladině, napil se a hned zase odlétl zpět do lesa (ČESÁK 2001b).

Holub hřivnáč (*Columba palumbus*)

Pravidelně hnízdí a protahuje. Četnost výskytu je srovnatelná s předchozím obdobím (tab. 2). Na jaře přilétal začátkem března, nejčasněji byli 4 ex. pozorováni 2.3.2002. Odlétá koncem září, poslední pozorování 6 ex na přeletu je z 2.10.2009. Po vyhnízdění se na poli kolem rybníka zdržoval ve velkých hejnech; maximum 120 ex. bylo pozorováno 14.8.2007. Každý rok v lese kolem rybníka hnízdí 5–7 párů, nejčastěji jsou postavena ve výšce nad deset metrů. Jen jedno hnízdo nalezené 9.5.2002 bylo postaveno na stromě asi 5 m nad vodní hladinou v západní části rybníka.

Hrdlička zahradní (*Streptopelia decaocto*)

Celoroční výskyt. Přimo na lokalitě nehnízdí. Pravidelně hnízdí v blízké obci na stromech i ve výklencích budov. Její hnízdní stavy se v posledních letech mírně zvýšily. Do blízkosti rybníka zalétá občas za potravou (tab. 2). Jediné hnízdo bylo nalezeno cca 250 metrů severně od rybníka na olši asi 150 m od

obce Hrobice. Po vyhníždění tvoří větší hejna a ta zaletují na slunečnicová a kukuřičná pole u rybníka za potravou. Dne 22.10.2009 sbíralo potravu na poli asi 100 ex.

Hrdlička divoká (*Streptopelia turtur*)

Pravidelně hnízdící druh. Stabilní hnízdní populace (tab. 2). Na jaře přilétala v posledních dubnových dnech a začátkem května nejčasněji 26.4.2009 1 M. Koncem srpna lokalitu opouštěla, nejpozdější pozorování je z 28.8.2004 (1 ex.). V lese a ve stromohadi severně a severovýchodně od rybníka hnízdily pravidelně 1–3 páry. Dne 21.5.2005 bylo na kraji lesa u stavidla nalezeno spadlé hnízdo se dvěma vejci a 12.6.2007 bylo nalezeno druhé hnízdo se dvěma vypitými vejci severně od rybníka na březě ve výšce 2,5 m.

Kukačky (Cuculiformes)

Kukačka obecná (*Cuculus canorus*)

Pravidelně na lokalitě hnízdí. Stabilní hnízdní populace (tab. 2). Na jaře přilétala koncem dubna; nejčasněji byla zjištěna 22.4.2006 (1 M). Odlétala koncem srpna a v září; 10.9.2008 1 ex. přelétl nad posedem. Kolem rybníka se v hnízdní době z lesa ozývali obvykle 2–4 M. Dne 17.5.2009 jsem ovšem zastihl 5 M a nejvyšší počet byl zjištěn 4.6.2010, kdy se nad rybníkem honilo 6 ex.

Sovy (Strigiformes)

Výr velký (*Bubo bubo*)

Zaletuje pravděpodobně za potravou, na přeletu byl zjištěn šestkrát (tab. 2). Jeden pár hnízdí nedaleko na skále pod hradem Kunětická hora (ČESÁK 2002). U rybníka byl několikrát pozorován v podvečer při přeletu – 29.12.2001 lovil 1 ex. podél stěny lesa a ve dnech 31.3.2010 a 20.4.2011 přelétl 1 ex. před posedem. Dne 17.5.2009 jsem našel v lese západně od rybníka křídlo z výra; podle stop ho pravděpodobně vyryla divoká prasata ze země.

Puštík obecný (*Strix aluco*)

Pravidelně hnízdící druh. Stabilní hnízdní populace (tab. 2). Jeden pár hnízdí v lese v dutině dubu cca 200 metrů západně od rybníka ve výšce 15 metrů a druhý v plastové budce na kraji lesa asi 50 metrů od rybníka. Dne 21.8.2010 vlétl 1 ex. do sítě při odchytu pěvců v keřových porostech u rybníka. Ve sledovaném období byly v plastové budce u rybníka okroužkovány dvě samice (tab. 3), mláďata nebyla okroužkována.

Kalous ušatý (*Asio otus*)

Nepřavidelně hnízdí. Četnost výskytu je srovnatelná s předchozím obdobím (tab. 2). Druh, který je nejčastěji zjištěn akusticky v podvečer a v noci. Dne 20.7.2002 se 2 ex. celou noc ozývali z koruny stromu v lese jen 30 metrů od našeho stanu. Jeden pár hnízdil v polním remízku asi sto metrů severovýchodně od rybníka na topolu ve starém stračím hnízdě, ve výšce cca 15 metrů; ve dnech 1.5.2004 a 8.5.2005 zde seděla samice na hnízdě. Dne 28.5.2009 se ozývala mláďata z hnízda na borovici cca 25 m vysoko na kraji lesa východně od rybníka; v roce 2008 zde hnízdilo káně lesní.

Lelkové (Caprimulgiformes)**Lelek lesní** (*Caprimulgus europaeus*)

Novodobě nebyl zjištěn (tab. 2). Jediné pozorování pochází z předchozího sledovaného období – 14.8.1998 létali 2 ex. v lese u stavidla (ČESÁK 2001b).

Svišťouni (Apodiformes)**Rorýs obecný** (*Apus apus*)

Pravidelně zaletuje za potravou. Výskyt je srovnatelný s předchozím obdobím (tab. 2). Na jaře přilétal koncem dubna a začátkem května; nejčasněji byl zjištěn 24.4.2010, kdy létaly 3 ex. nízko nad rákosím. Poslední 2 ex. byly pozorovány 26.8.2009. Na lokalitu zalétal pravděpodobně z nejbližšího hnízdiště na Kunětické hoře. Dne 4.6.2009 bylo velmi chladné ráno a nad lokalitou lovilo 15–20 ex. Maximální počet 25 lovcích rorýsů byl pozorován 27.5.2011.

Srostloprstí (Coraciiformes)**Ledňáček říční** (*Alcedo atthis*)

Druh na lokalitě nehnízdící. Pravidelně zaletuje za potravou. Četnost výskytu je srovnatelná s předchozím obdobím (tab. 2). Všechna pozorování jsou z období od konce června do září, krajní data pozorování jsou 28.6.2009 a 11.9.2011 (v obou případech 1 ex.). Často usedal na větve nad vodou u stavidla, kde číhal na rybky. Pozorování byli většinou jednotliví ptáci, nejvíce 2 ex. ve dnech 23.8.2001. a 13.8.2011. Při odchytu ptáků do sítě často používal krajní tyč u hladiny jako pozorovatelnou k lovu. Celkem bylo odchyceno a kroužkováno 5 ex. (tab. 3).

Dudek chocholátý (*Upupa epops*)

Druh na lokalitě ve sledovaném období nebyl pozorován (tab. 2). Jediné pozorování je z předchozího období, kdy J. Rejl (*in verb.*) v roce 1995 slyšel hlas 1 ex.

Šplhavci (Piciformes)**Krutihlav obecný** (*Jynx torquilla*)

Nově zjištěný druh. Na sledované lokalitě výjimečný host (tab. 2). Jediný známý výskyt je z 13.8.2006, kdy se při odchytu rákosových ptáku jeden dospělý pták chytil v rákosovém porostu do sítě (tab. 3).

Žluna zelená (*Picus viridis*)

Pravidelně hnízdící druh. Na lokalitě se vyskytuje celoročně. Četnost výskytu je srovnatelná s předchozím obdobím (tab. 2). V lese kolem rybníka hnízdily 1–2 páry. Nalezl jsem dva hnízdní stromy na okraji lesa v jihozápadní a v severozápadní části lokality, a to na skoro stejném místě jako v předchozím období. Dne 8.5.2002 zalézal jeden pták do dutiny v olši (*Alnus* sp.) asi 7 m nad zemí u stavidla. Dne 15.5.2004 seděl 1 M u dutiny v dubu asi 8 m nad zemí na kraji lesa v jihozápadní části a z dutiny se ozývala pravděpodobně samice.

Datel černý (*Dryocopus martius*)

Pravidelně hnízdící druh. V lese kolem rybníka hnízdily 1–2 páry. Hnízdní početnost je srovnatelná s předchozím obdobím (tab. 2). Dne 11.5.2002 jsem našel v lese západně od rybníka borovici s dutinou ve výšce 10 m, ze které

vylétl 1 M. V zimních měsících a na jaře často jednotliví ptáci přeletovali s hlasitým voláním nad rybníkem. Dne 16.2.2003 přelétali nad rybníkem 3 ex.

Strakapoud velký (*Dendrocopos major*)

Hnízdí pravidelně. Na lokalitě se vyskytuje celoročně a v lese kolem rybníka hnízdí 5–7 párů, hnízdní populace je srovnatelná s předchozím obdobím (tab. 2). Nalezeno bylo 27 hnízdních stromů do vzdálenosti 100 metrů od rybníka. Nejčastěji hnízdním stromem byla bříza (*Betula* sp., 11 případů), olše (8), borovice (6) a dub (2 případy). Pět strakapoudů bylo okroužkováno (tab. 3). Jeden byl kontrolován po třech letech.

Strakapoud prostřední (*Dendrocopos medius*)

Od roku 2001 je na lokalitě jeden pár pozorován pravidelně po celý rok. Pravděpodobně zde vyháněl. Četnější pozorování než v předchozím období (tab. 2). Poprvé se na lokalitě objevil v roce 1999 (ČESÁK 2001b), v roce 2000 nebyl zjištěn a od roku 2001 je pozorován v lese v jihozápadní části lokality pravidelně po celý rok včetně hnízdního období (21.5.2002 a 19.5.2009 2 ex.). Hnízdění nebylo prokázáno, ale je velmi pravděpodobné.

Strakapoud malý (*Dendrocopos minor*)

Pravidelně, ale nehojně hnízdící druh. Kolem rybníka hnízdily 1–2 páry. Hnízdní populace je srovnatelná s předchozím obdobím (tab. 2). Hnízdění bylo zjištěno nejčastěji v biotopu malého lužního lesa v jižní části rezervace. Nalezeno zde bylo celkem osm hnízd, pokaždé ve ztrouchnivělé olši. Dne 1.6.2001 zaletoval jeden z rodičů do dutiny, 29.5.2003 odháněly 2 ex. špačka od hnízdní dutiny. Výška hnízdních dutin byla 2–4 metry nad zemí. Dne 26.6.2010 se 1 ex. chytil do sítě v keřových porostech na břehu rybníka (tab. 3).

Pěvci (Passeriformes)

Žluva hajní (*Oriolus oriolus*)

Každoročně hnízdí a protahuje. Oproti předešlému období došlo k mírnému nárůstu hnízdních párů (tab. 2). Na jaře první ptáci přilétali v prvních květnových dnech, nejčasněji 29.4.2007 zpívali 2 M v jižní části rezervace. Poslední pozorování je z 9.9.2004 (1 ex. na přeletu). V okolí sledované lokality se počet hnízdních párů mírně zvýšil z předešlých 1–3 párů na dnešních 3–5 párů. Dne 30.5.2003 jsem našel poměrně nízko umístěné hnízdo na dubu ve výšce jen 8 m. V keřích u rybníka bylo odchyceno a okroužkováno 6 ex. (tab. 3).

Ťuhýk obecný (*Lanius collurio*)

Pravidelně nehojně hnízdí a protahuje. Stabilní hnízdní populace (tab. 2). Jarní přilet na lokalitu připadal na první polovinu května, nejčasněji byl zjištěn 27.4.2001 (1 M na keři u parovodu). Odlet připadal na konec srpna a začátek září. Poslední jedinec byl pozorován 24.9.2011. Na lokalitě hnízdily pravidelně 1–3 páry. Jeden pár hnízdil v letech 2003, 2004 a 2007 v keři 25 metrů od rybníka. Nejčastěji si hnízda stavěl v šípkových keřích podél cesty a zarostlých příkopů východně a severovýchodně od rybníka. Na podzimním tahu byli jednotliví ptáci zjištěni i v rákosí, kde se podařilo 6 ex. okroužkovat (tab. 3). Dne 21.8.2010 byl zaznamenán silný tah ťuhýků krajem rákosí – v ranních hodinách tudy během 20 min protáhlo 32 ex.

Ťuhák šedý (*Lanius excubitor*)

Na sledované lokalitě pozorován jen v zimním období. Oproti minulému období došlo k mírnému zvýšení pozorování (tab. 2). Pozorováni byli jen jednotliví ptáci od prosince do začátku března. Nejčastěji posedávali na stromech u cesty v poli východně od rybníka. Dne 25.12.2001 seděl 1 ex. na stromě u cesty a na stejném místě byl pozorován 31.1., 16.2. a 1.3.2002. Dne 2.3.2003 seděl 1 ex. na větvi vyčnívající asi 50 cm nad okolí na polním hnojišti.

Sojka obecná (*Garrulus glandarius*)

Pravidelně hnízdí, stálý druh. Oproti předchozímu období byl zaznamenán mírný nárůst počtu hnízdících párů (tab. 2). Došlo i ke zvýšení početnosti zimujících ptáků. Dne 22.2.2003 přelétlo během tři minut nad rybníkem 28 ex. Nejvíce sojek bylo pozorováno 1.3.2011, kdy nad rybníkem přelétlo 76 ex. Netypicky umístěné hnízdo jsem našel 1.5.2003 uvnitř myslivecké kazatelny na sedátku, v hnízdě byla čtyři vejce. Na tomto místě byla nalezena v předchozím sledovaném období již tři sojčí hnízda (ČESÁK 2001b). Celkem 11 ex. bylo na lokalitě okroužkováno (tab. 3).

Straka obecná (*Pica pica*)

Nehojně hnízdí, stálý druh. Stabilní hnízdní populace (tab. 2). V blízkosti sledované lokality hnízdila pravidelně ale v malém počtu. Dne 28.4.201 jsem našel hnízdo na topolu 12 m vysoko severně necelých sto metrů od rybníka. V roce 2005 bylo vystavěno hnízdo na stejném místě. Mimo lokalitu jsem hnízda nacházel vysoko v korunách stromu hlavně podle slepého ramene Labe u Němčic, v polním remízku a ve stromech podél zarostlého příkopu severovýchodně od rybníka. V roce 2005 a 2006 jeden pár hnízdil v keři růže šípkové jen 2 m nad zemí.

Kavka obecná (*Corvus monedula*)

Druh, který na pole a louky v okolí rybníka zaletuje v hnízdním období za potravou z nedalekého hnízdiště na hradě Kunětická hora (tab. 2). V zimním období nad lokalitou přeletuje ve velkých počtech ve společných hejnech s havrany polními. Dne 1.1.2005 přelétlo nad rybníkem cca 300 ex. severním směrem ve společném hejnu s havrany polními (*Corvus frugilegus*).

Havran polní (*Corvus frugilegus*)

Zimní host. Na sledované lokalitě se objevoval od půli října do půli března (tab. 2). Pozorován byl každodenně v tisícových hejnech na přeletu ve společnosti kavek obecných při rozletu z nocoviště, které je v Pardubicích. Maximální počet byl pozorován dne 1.2.2006, kdy přelétlo nad rybníkem cca 1 200 ex. severním směrem. Nikdy nebyl pozorován na poli u rybníka i přes dostatek potravy v podobě po sklizni zbylé slunečnice a kukuřice.

Vrána šedá (*Corvus cornix*)

Nepravidelně hnízdí, stálý druh. Stabilní hnízdní populace (tab. 2). Jeden pár nepravidelně hnízdil v lese severozápadně od rybníka. Dne 1.5.2001 bylo nalezeno hnízdo na borovici asi 25 m nad zemí. Na rybník přilétala hlavně za potravou, obzvláště v době hnízdění vodních ptáků, kdy plenila jejich snůšky. Dne 18.4.2009 jsem z posedu pozoroval, jak ničí snůšku lysky černé, jejíž hníz-

do bylo na volné hladině bez jakéhokoliv krytu. Lysky hnízdo bránily stříkáním vody na vránu. Maximální počet byl pozorován dne 15.7.201, kdy přelétlo nad rybníkem 41 ex. V zimních měsících byla pozorována jen na přeletech.

Krkavec velký (*Corvus corax*)

Celoroční výskyt. Pozorování je četnější než v předchozím období (tab. 2). Na přeletu nad lokalitou byl pozorován skoro každou návštěvu. Na rybník a do jeho okolí zaletoval za potravou. Často se zdržoval na polním hnojišti východně od rybníka. Nejbližší hnízdiště leželo 1,5 km jihozápadním směrem od sledované lokality v lese u Stéblové (hajný V. Nožíř *in verb.*).

Králíček obecný (*Regulus regulus*)

V malém počtu pravděpodobně hnízdí a zimuje. Četnost výskytu je srovnatelná s předchozím obdobím (tab. 2). Hnízdění nebylo prokázáno, je ale pravděpodobné, neboť se celoročně vyskytoval v lese kolem rybníka. V hnízdní době byl pozorován v blízkosti několika smrkových porostů ve smíšeném lese jižně od rybníka. Častěji byl v blízkosti rybníka zjištěn po vyhnízdění na potulkách a v zimních měsících ve společných hejnech se sýkorami.

Králíček ohnivý (*Regulus ignicapilla*)

Vzácnější než králíček obecný (tab. 2). Hnízdění nebylo prokázáno, ale zpěv byl slyšet ve smíšeném lese jižně od rybníka v nevelkém smrkovém porostu, kde jeden pár pravděpodobně hnízdil. Jeden sameček zpíval ve smřčině od 15.4 do 19.5.2010. Dne 31.7.2010 se 1 M chytil do sítě v keřovém porostu s řídkým rákosím. Dne 3.9.2011 se na stejném místě chytil 1 juv. (tab. 3).

Moudivláček lužní (*Remiz pendulinus*)

Nepřavidelně hnízdí a protahuje. Četnost výskytu je srovnatelná s předchozím obdobím (tab. 2). Ve sledovaném období na lokalitě zahnízdil jen dvakrát a pokaždé jen jeden pár. Dne 25.5.2003 bylo nalezeno hnízdo na bříze 7 m nad zemí v jihozápadní části rybníka. Podruhé bylo nalezeno hnízdo 19.5.2004 na olši 5 m nad zemí u louky v jižní části rybníka. Na podzimním tahu se na lokalitě objevovali jen jednotliví ptáci. Během sledovaného období bylo 27 ex. okroužkováno (tab. 3). Moudivláček kroužkovaný 27.7.2001 byl kontrolován 5.1.2001 v Itálii.

Sýkora modřinka (*Cyanistes caeruleus*)

Hojně hnízdí, stálý druh. Hnízdní populace je stabilní (tab. 2). Kolem rybníka a v přilehlém lese hojně hnízdila, pravidelně hnízdila i ve vyvěšených budkách kolem rybníka. Dne 1.5.2004 byly v 11 budkách zjištěny snůšky od 3 do 13 vajec. Ze všech druhů sýkor se nejčastěji vyskytovala v rákosinách, kde pravidelně sháněla potravu. Za sledované období bylo 477 modřinek okroužkováno (tab. 3), z toho 25 ex. bylo na lokalitě kontrolováno po jednom roce, 12 ex. po dvou, 3 ex. po třech a 2 ex. po čtyřech letech. Dne 4.6.2009 byl v rákosině rybníka odchycen samec sýkory modřinky kroužkovaný 8.11.2008 v Itálii.

Sýkora koňadra (*Parus major*)

Hojně hnízdí, stálý druh. Hnízdní populace je stabilní (tab. 2). Kolem rybníka a hlavně v lese patřila společně se sýkorou modřinkou k nejhojnějším sýkorám.

V rákosinách rybníka se nevyskytovala tak často jako předešlý druh. Pravidelně obsazovala vyvěšené budky v okolí rybníka a v lese. Dne 29.4.2001 byly v osmi budkách zjištěny snůšky od 1 do 11 vajec. Na lokalitě bylo 227 ex. okroužkováno (tab. 3), z toho 15 ex. se chytlo po roce a 3 ex. po dvou letech.

Sýkora parukářka (*Lophophanes cristatus*)

Pravidelně nehojně hnízdí, stálý druh. Hnízdní populace je stabilní (tab. 2). Na sledované lokalitě v malém počtu hnízdila v lese u rybníka. Dne 8.5.2004 jeden pár s varováním poletoval u hnízdní dutiny, kterou vytesal strakapoud v předchozím roce, ve smrku 4 m nad zemí. Stejně jako v předchozím sledovaném období, ani novodobě k hnízdění nepoužily vyvěšené budky. V zimních měsících byla v malém počtu max. 3 ex. pozorována ve společných hejnkách s ostatními druhy sýkor.

Sýkora uhelníček (*Periparus ater*)

Pravidelně nehojně hnízdí, stálý druh. Hnízdní populace je stabilní (tab. 2). Na sledované lokalitě byla nejčastěji pozorována ve smíšeném lese jak u rybníka, tak uprostřed lesa ve smrkových porostech. Hnízdění bylo zjištěno čtyřikrát v ptačích budkách a dvakrát v dutině smrku vytvořené strakapoudem. Dne 25.5.2024 jeden pár krmil mladé v dutině smrku 3 m nad zemí, přičemž o metr níže byla přítomna neobsazená budka. V zimních měsících byla v malém počtu max. 4 ex. pozorována ve společných hejnkách s ostatními druhy sýkor. V keřových porostech kolem rybníka bylo okroužkováno 8 ex. (tab. 3).

Sýkora lužní (*Poecile montana*)

Nehojně hnízdí, stálý druh. Hnízdní populace je stabilní (tab. 2). Na sledované lokalitě hnízdí v malém počtu 1–2 páry. K hnízdění si vyhledávala staré ztrouchnivělé stromy v lužním lese v jižní části rezervace. Dne 9.5.2004 byly pozorovány 2 ex. u hnízdní dutiny 50 cm nad zemí v pahýlu ztrouchnivělé asi čtyřmetrové olše. V roce 2009 byla nalezena obsazená dutina 70 cm nad zemí v olši ve stejném lužním lese. Vyvěšené budky nikdy neobsadily. Při odchycích v keřových porostech bylo okroužkováno 11 ex. (tab. 3); jedna byla kontrolována po roce.

Sýkora babka (*Poecile palustris*)

Nehojně hnízdí, stálý druh. Stabilní hnízdní populace (tab. 2). Na sledované lokalitě každoročně v malém počtu hnízdily 1–2 páry. Dne 14.4.2001 byl pozorován pár bránící si dutinu před párem sýkor modřinek v lese u rybníka. Dutina byla v borovici 2 m nad zemí a v předešlém roce byla obsazena špačkem obecným a rok předtím vytesána strakapoudem. V keřovém porostu u rybníka při odchycích ptáků do sítí bylo 16 ex. okroužkováno (tab. 3), z toho 4 ex. byly kontrolovány po roce, 2 ex. po dvou, 1 ex. po třech a 1 ex. po čtyřech letech.

Sýkořice vousatá (*Panurus biarmicus*)

Nepravidelně hnízdí, protahuje a zimuje. Oproti minulému období došlo nejdříve k nárůstu hnízdních párů a později k poklesu, až úplně z lokality zmizela (tab. 2). Na lokalitě byla vůbec poprvé zjištěna 12.4.1992 v předchozím sledovaném období (ČESÁK 2000). Od té doby se její stavy začaly zvyšovat, a to jak v hnízdním, tak i v zimním období. Maximální počet 5–7 párů zde

hnízdilo v roce 2001. Poté nastal pokles počtu hnízdících párů, v roce 2005 to byly už jen dva páry a v letech 2007 a 2008 zde pravděpodobně nehnízdila vůbec. Dne 3.5.2009 létal jeden pár s potravou u sítě v jihozápadní zátocce. V roce 2010 a 2011 pravděpodobně nehnízdila. Nejpočetněji na lokalitě zimovala v předchozím sledovaném období, v roce 1998 to bylo přes 50 ex. Od té doby začal pozvolný pokles zimujících ptáků. Dne 15.2.2003 zimovalo v rákosinách rybníka do 20 ex., z toho se podařilo 10 ex. odchytit. Za sledované období bylo okroužkováno 35 ex. (tab. 3). Sýkořice kroužkována 15.2.2003 byla kontrolována 21.4.2003 v Německu.

Skřivan lesní (*Lullula arborea*)

Nově zjištěný druh. Na sledované lokalitě byl pozorován jen třikrát ve dvou letech (tab. 2). Ve dnech 26. a 27.3.2009 zpíval jeden samec v lese jižně od rybníka u velkého polomu a 10.4.2010 zpíval 1 M u lesní cesty jihozápadně od rybníka.

Skřivan polní (*Alauda arvensis*)

Pravidelně v malém počtu hnízdí v těsné blízkosti sledované lokality na okolních polích a pravidelně protahuje. Oproti minulému období došlo k mírnému poklesu počtu hnízdních párů z 5–10 na dnešních 3–6 párů (tab. 2). Na jaře přilétal koncem února a v březnu, nejčasněji byl pozorován 2.2.2002, kdy dva ptáci přelétali nad rybníkem. Na podzim bylo 5 ex. pozorováno na přeletu ještě 2.10.2005. V době hnízdění byli ptáci pozorováni, jak zaletují s potravou na okolní pole a louky.

Břehule říční (*Riparia riparia*)

Pravidelně v malém počtu zaletuje za potravou a nocuje. Na lokalitě nehnízdila, nejbližší hnízdiště je vzdálené 3 km západním směrem v písňiku u Starých Ždánic (cca 1 000 párů; vlastní údaje). Oproti předešlému období došlo k velkému poklesu počtu pozorovaných jedinců (tab. 2). Na jaře první ptáci přilétali v půli dubna, nejdříve byly 2 ex. pozorovány 18.4.2009. Na podzim odlétala koncem srpna a začátkem září, poslední pozorování je z 19.9.2007 kdy asi 10 ex. navečer zalétlo do rákosí. Umístění nocoviště na lokalitě měnila během roku, ale pokaždé bylo v rákosí nad hlubokou vodou. Na nocoviště do rákosí zaletovalo 50–100 ex. To je velký pokles oproti předchozímu období, kdy zde nocovalo až 500 exemplářů (ČESÁK 2001b). Bylo okroužkováno celkem 13 ex. (tab. 3).

Vlaštovka obecná (*Hirundo rustica*)

Na lokalitě nehnízdí. Pravidelně zaletovala za potravou a nocovat (tab. 2). Došlo k poklesu počtu pozorovaných jedinců. Jarní přilet obvykle připadal na půlku dubna, první vlaštovky se ale objevovaly již koncem března; 23.3.2008 lovily nízko nad hladinou 4 ex. Na podzim odlétala koncem září; poslední vlaštovky byly pozorovány 28.9.2010 (hejtko asi 50 ex. nad rybníkem). Na lokalitě nehnízdí, nejbližší hnízdiště v obci Hrobice. Po vyhnutí na rybník zaletovalo 50–80 vlaštovek za potravou. Nejhojněji se vyskytuje v srpnu a září před odletem do zimoviště, přičemž v rákosí nocuje 800–1 000 exemplářů. Dne 22.8.2010 navečer zalétlo do rákosí na nocoviště odhadem 1 000 ex. Oproti předchozímu sledovanému období, kdy zde nocovalo až 2 000 ex. (ČESÁK

2001b), byl tedy zjištěn pokles o padesát procent. Celkem 84 vlaštovek bylo v rákosí okroužkováno (tab. 3).

Jiříčka obecná (*Delichon urbicum*)

Na lokalitě nehnízdí. Každoročně zaletuje za potravou. Výskyt je srovnatelný s předchozím obdobím (tab. 2). Na jaře se první ptáci objevovali v druhé půli dubna, nejčasněji 16.4.2011 (2 ex.). Odlet připadal na konec září, posledních asi 20 ex. létalo nad rybníkem 29.9.2006. Přímo na rybníku nehnízdí, několik párů hnízdí stejně jako u předešlého druhu v Hrobicích. Lovit potravu na rybník zaletuje 20–40 exemplářů, jen ve dnech prudkého ochlazení se sletuje více ptáků s maximem 80 ex. dne 30.7.2010. Celkem 14 jiříček bylo v rákosí kroužkováno (tab. 3).

Mlynařík dlouhoocasý (*Aegithalos caudatus*)

Pravidelně hnízdí, celoroční výskyt. Stabilní hnízdní populace (tab. 2). Dne 8.5.2009 jsem našel hnízdo na kraji lesa na dubu ve výšce 4 m. V lese kolem rybníka hnízdí pravidelně, četnější pozorování pochází z doby po vyhnízdění a ze zimy, kdy tvoří početná hejna společně se sýkorami. V keřových porostech kolem rybníka bylo okroužkováno 148 ex. (tab. 3), z toho 8 ex. bylo opětovně kontrolováno na lokalitě po jednom roce, 4 ex. po dvou letech, 1 ex. po třech a 1 po čtyřech.

Budníček lesní (*Phylloscopus sibilatrix*)

Pravidelně nehojně hnízdí. Stabilní hnízdní populace (tab. 2). Na jaře přilétal koncem dubna a začátkem května, nejčasněji 17.4.2006 (2 zpívající M). V lese kolem rybníka hnízdily 1–2 páry. Dva jedince se podařilo okroužkovat (tab. 3).

Budníček menší (*Phylloscopus collybita*)

Pravidelně a hojně hnízdí i protahuje. Stabilní hnízdní populace (tab. 2). Na jaře přilétal v druhé polovině března, nejčasněji 11.3.2002 (1 zpívající M). Odlet připadal na konec září a říjen; nejpozději byl pozorován 25.10.2010 (1 ex.). Kolem rybníka a v přilehlém lese hnízdilo pravidelně 20–25 párů. V keřových a rákosových porostech bylo 539 budníčků menších okroužkováno (tab. 3), 26 ex. bylo na lokalitě opětovně kontrolováno po roce, 6 ex. po dvou a 2 ex. po třech letech.

Budníček větší (*Phylloscopus trochilus*)

Pravidelně hnízdí a protahuje. Stabilní hnízdní populace (tab. 2). Na jaře přilétal v první půli dubna, nejčasněji zpíval 1 M dne 26.3.2005. Podzimní odlet připadal na konec září; poslední 1 ex. byl odchycen 28.9.2009. V okolí rybníka hnízdilo pravidelně 5–10 párů. V keřových porostech bylo při odchytu 74 ex. okroužkováno (tab. 3). Jeden budníček větší byl na lokalitě opětovně kontrolován po roce a jeden po dvou letech.

Pěnice pokřovní (*Sylvia curruca*)

Pravidelně nehojně hnízdí a protahuje. Stabilní hnízdní populace (tab. 2). Na jaře přilétala v druhé polovině dubna, nejčasněji byla zjištěna 11.4.2008

(1 zpívající M). Poslední pozorování z lokality je z 24.9.2007 (1 ex.). V okolí rybníka hnízdilo 2–5 párů. Hnízda byla nacházena při okraji lesa v keřových porostech – 29.5.2007 bylo kontrolováno hnízdo s pěti vejci v keři u parovodu. Dne 2.6.2008 bylo kontrolováno hnízdo se čtyřmi vejci na stejném místě jako minulý rok. Přímo na rybníku se vyskytovala hlavně na tahu, v tu dobu bylo 14 ex. okroužkováno (tab. 3).

Pěnice hnědokřídla (*Sylvia communis*)

Pravidelně hnízdí a protahuje. Oproti předchozímu období byl zaznamenán mírný nárůst počtu hnízdících párů (tab. 2). Přilétala koncem dubna, nejčasněji 18.4.2009 (1 ex.). Poslední pozorování je ze dne 20.9.2009 (2 ex., z toho jeden byl odchycen). Hnízdila převážně na zarostlých příkopech, v polním remízku a v husté bylinné vegetaci u parovodu. Dne 2.6.2008 bylo kontrolováno hnízdo se čtyřmi vejci v porostu kopřiv pod parovodem. V blízkosti rybníka hnízdilo pravidelně 2–5 párů. Při podzimních odchycích v rákosinách bylo okroužkováno 21 ex. (tab. 3).

Pěnice slavíková (*Sylvia borin*)

Pravidelně hnízdí a protahuje. Stabilní hnízdní populace (tab. 2). Na jaře přilétala začátkem května, nejčasněji 28.4.2002 (1 ex.). Na podzim odlétala koncem srpna a začátkem září. Nejpozději v roce byla odchycena 24.9.2011. V okolí rybníka a v polním remízku hnízdilo pravidelně 5–10 párů. Při odchycích v keřovém porostu u rybníka bylo 141 ex. okroužkováno (tab. 3). Jeden pták byl opětovně kontrolován na rybníku po jednom roce a tří po dvou letech. Pěnice slavíková kroužkována na lokalitě 5.8.2000, byla dvakrát kontrolována ve Slovinsku – poprvé 13.8.2000 a následující rok 19.8.2001.

Pěnice černohlavá (*Sylvia atricapilla*)

Hojně a pravidelně hnízdí i protahuje. Stabilní hnízdní populace (tab. 2). Na jaře přilétala v posledních březnových dnech a začátkem dubna, nejčasněji 25.3.2007 (2 zpívající M). Poslední pozorování je z 10.10.2010 (1 ex.). V keřových porostech kolem rybníka, v lese, v keřích na zarostlých příkopech a v polním remízku hnízdilo pravidelně 15–20 párů. Při odchycích na rybníku bylo 405 ex. okroužkováno (tab. 3). Čtyři pěnice byly na rybníku opětovně kontrolovány po jednom roce a jedna po třech letech.

Cvrčilka zelená (*Locustella naevia*)

Pravidelně hnízdí a protahuje. Oproti předešlému období došlo k mírnému nárůstu hnízdních párů a počtu protahujících ptáků (tab. 2). Na jaře přilétal koncem dubna, nejčasněji 28.4.2011 (1 ex.). Odlet připadal na konec srpna; 28.8.2004 byl zjištěn 1 ex. V předešlém období hnízdil na lokalitě nepravidelně jeden pár (ČESÁK 2001b). V současné době hnízdí pravidelně 2–3 páry. Celkem 34 exemplářů bylo okroužkováno (tab. 3).

Cvrčilka říční (*Locustella fluviatilis*)

Nepravidelně hnízdí a protahuje. Oproti předchozímu období jsou její pozorování a hnízdění nepatrně četnější (tab. 2), přesto je na sledované lokalitě z cvrčilek nejvzácnější. V letech 2001, 2004 a 2008 na rybníku vyhnízdlilo

po jednom páru. Dne 1.5.2001 se 1 ex. chytil do sítě (tab. 3) a 14.7. byl opět chycen na stejném místě.

Cvrčilka slavíková (*Locustella luscinioides*)

Pravidelně hnízdí i protahuje. Z cvrčilek je na lokalitě nejhojnější. Oproti předešlému období došlo k mírnému nárůstu počtu hnízdních párů (tab. 2). Na jaře přilétala v půli dubna, nejdříve byla zjištěna 31.3.2001 (1 M zpíval v rákosí). Z rybníka odlétala koncem srpna a začátkem září. Oproti minulému období, kdy na rybníku hnízdilo 2–5 párů (ČESÁK 2001b) se počet hnízdních párů zvýšil na 4–7. V rákosinách rybníka bylo 123 ex. okroužkováno (tab. 3). Cvrčilka slavíková kroužkována 30.7.2006 byla 16.9.2007 kontrolována v Chorvatsku. Tři ptáci byli kontrolováni na lokalitě po jednom roce a jeden po dvou letech.

Sedmhlásek hajní (*Hippolais icterina*)

Nepravidelně hnízdí v blízkosti rezervace, nepravidelně lokalitou protahuje. Výskyt je srovnatelný s předchozím obdobím (tab. 2). Na jaře přilétal začátku května, nejčasněji byl pozorován 29.4.2008 (1 ex.). Poslední pozorování v roce je z 30.7.2009 (1 ex.). Hnízdění bylo pozorováno v zahradě v obci Hrobice a polním remízku severovýchodně od rybníka. Dne 10.6.2002 byl pozorován 1 ex. u hnízda asi 3,5 m vysoko na olši. Přímou na rybníku byl pozorován hlavně na tahu, přičemž 3 ex. byly okroužkovány (tab. 3).

Rákosník zpěvný (*Acrocephalus palustris*)

Pravidelně hnízdí a protahuje. Oproti předešlému období došlo k nárůstu počtu hnízdních párů z 2–4 na 4–8 (tab. 2). Na jaře přilétal v první půli května, nejčasněji 5.5.2004 (2 ex.). Odlet připadal na konec srpna; poslední 1 ex. se chytil 4.9.2011. Hnízdil převážně na zarostlých příkopech kolem rybníka, u silnice a mezi poli východně od rybníka. V rákosinách při odchycích ptáků bylo okroužkováno 212 ex. (tab. 3).

Rákosník obecný (*Acrocephalus scirpaceus*)

Pravidelně hnízdí a protahuje. Oproti minulému období byl zaznamenán pokles hnízdních párů (tab. 2). Na jaře přilétal v druhé polovině dubna, nejdříve byl zjištěn 16.4.2011, kdy se 1 ex. chytil do sítě. Poslední pozorování je z 23.9.2001, kdy byly chyceny 4 ex. V některých letech při rychlém vysychání vody odlétal hned po vyhnízdění. Zjistit přesný počet hnízdních párů je dost složité pro velkou rozlohu rákosových porostů, které jsou v některých místech skoro neprůchodné a akusticky se hlasy sousedících jedinců překrývaly. Přesto je patrný pokles počtu hnízdních párů. V předchozím období zde hnízdilo 80–100 párů (ČESÁK 2001b), dnes je hnízdní stav odhadován na 50–60 párů (tab. 2). V rákosinách rybníka v posledních jedenácti letech bylo okroužkováno 2 636 ex. (tab. 3). Bylo získáno 191 vlastních kontrolních odchytů – 106 ex. bylo opětovně odchyceno následující rok, 49 po dvou, 17 po třech, 12 po čtyřech, čtyři po pěti, jeden po šesti, jeden po osmi a jeden po devíti letech. Celkem 28 ex bylo kontrolováno vícekrát. Jeden pták byl odchycen s Belgickým kroužkem. Dvě zpětná hlášení přišla z Francie, po jednom hlášení z Belgie a Švýcarska. Celkem 28 ex. chycených na lokalitě s kroužkem bylo krouž-

kováno na lokalitách v Česku, nejvíce na Bohdanečském (17) a Žehuňském rybníce (5 případů).

Rákosník proužkovaný (*Acrocephalus schoenobaenus*)

Pravidelně hnízdí a protahuje. Oproti předešlému období došlo k mírnému poklesu počtu hnízdicích párů (tab. 2). První ptáci na jaře přilétali koncem dubna, nejdříve 12.4.2009 (2 ex.). Na podzim odlétal koncem srpna a v září, poslední 2 ex. se chytil 23.9.2001. Počty hnízdicích párů se oproti předešlému období snížily ze 40–50 na dnešních 30–40. V některých letech v letních měsících voda v rybníku vysychá a rákosníci proužkovaní, obecní a velcí (*Acrocephalus arundinaceus*) lokalitu opouštějí dříve. V rákosinách rybníka v uplynulých jedenácti letech bylo okroužkováno 930 ex. (tab. 3). Věrnost k hnízdní lokalitě potvrzuje 65 kontrolních odchytů. Po jednom roce bylo kontrolováno 43 ex., po dvou 15 ex., po třech 5 ex., po čtyřech 1 ex. a po pěti 1 ex. Získal jsem pět zahraničních hlášení, po jednom z Maďarska, Slovinska, Rakouska, Německa a Lotyšska.

Rákosník tamaryškový (*Acrocephalus melanopogon*)

Na lokalitě nově zjištěný druh. Ojedinělý výskyt (tab. 2). Dne 16.4.2011 byl 1 ex. chycen do sítě v rákosí v jižní části rybníka (tab. 3). Faunistickou komisí bylo pozorování akceptováno pod čj. FK 55/2011.

Rákosník velký (*Acrocephalus arundinaceus*)

Pravidelně hnízdí a protahuje. Oproti předchozímu období byl zaznamenán mírný nárůst počtu hnízdicích párů (tab. 2). První ptáci se na jaře objevovali koncem dubna, nejdříve 23.4.2006 (2 zpívající M). Z lokality odlétal koncem srpna a začátkem září, poslední 1 ex. se chytil 12.9.2010. V posledních letech se hnízdní stavy nepatrně zvýšily z předchozích 1–5 na 4–7 párů. V roce 2005 byl v rybníku velký nedostatek vody, zřejmě proto zde rákosník velký vůbec nezahnízdil. Ve sledovaném období bylo celkem okroužkováno 88 ex. (tab. 3).

Brkoslav severní (*Bombycilla garrulus*)

Nově zjištěný druh (tab. 2). Jediné pozorování pochází z 23.2.2009, kdy přelétlo hejno asi 100 ex. nad lesem v severozápadní části lokality.

Brhlík lesní (*Sitta europaea*)

Hojně hnízdí, stálý druh. Hnízdní populace oproti minulému období jen mírně poklesla (tab. 2). V lese kolem rybníka hojně hnízdil v dutinách stromů a často obsazoval vyvěšené hnízdní budky. Dne 29.4.2001 bylo obsazeno nejvíce a to osm budek, ve snůškách bylo zjištěno 5–8 vajec a v den kontroly se již začínala klubat mláďata. Ve dvou budkách hnízdily samice s kroužky z minulého roku. V posledních letech nastal nepatrný pokles hnízdních párů. Celkem 9 ex. bylo na lokalitě okroužkováno (tab. 3).

Šoupálek dlouhoprstý (*Certhia familiaris*)

Pravidelně hnízdí, stálý druh. Hnízdní populace je stabilní (tab. 2). V lese kolem rybníka hnízdil každoročně, ale nehojně. Hnízda jsem v šesti případech našel za odchlíplou kůrou u kmenu stromu a dvakrát v prasklině kmene. V zimních

měsících byl pozorován ve společných hejnech se sýkorami. V keřových porostech kolem rybníka se šoupálek dlouhoprstý potuloval jen ojediněle a tak byli kroužkování jen 2 ex. (tab. 3).

Šoupálek krátkoprstý (*Certhia brachydactyla*)

Nově zjištěný druh na lokalitě (tab. 2). Pozorován byl jen dvakrát – dne 18.8.2002 se 1 ex. pohyboval po stromě u posedu ve vzdálenosti jen 60 cm ode mne a ozýval se krátkými hvizdy. Podruhé byl zjištěn 7.7.2010, kdy se 1 ex. chytil do sítě v keřovém porostu u rybníka (tab. 3).

Střízlík obecný (*Troglodytes troglodytes*)

Na sledované lokalitě pravidelně nehojně hnízdí (tab. 2). Hnízdo nebylo nalezeno, ale hnízdění je pravděpodobné, neboť byl pozorován na kraji lesa celoročně. Opakovaně byl zjištěn zpěv na stejném místě v hnízdní době. V zimních měsících byl často pozorován při shánění potravy v rákosových porostech. Celkem bylo okroužkováno 5 ex. (tab. 3).

Špaček obecný (*Sturnus vulgaris*)

Pravidelně hnízdí a protahuje. Oproti předchozímu období se hnízdní stavy mírně zvýšily (tab. 2). Na jaře první ptáci přilétali v druhé půli února, nejdříve 14.2.2011 přelétlo 5 ex. nad rybníkem. Na podzim odlétal v říjnu, poslední ptáci byli na lokalitě pozorováni 10.10.2010 (hejnko 20 ex. na přeletu). Hojně hnízdil kolem rybníka, v přilehlém lese a ve stromořadích podél cest. Často obsazoval vyvěšené ptačí budky. Ze šesti budek pro špačky bylo každý rok 5–6 obsazeno. Rybník špačkově pravidelně využívali k nocování; před podzimním odletem zde v rákosí nocovalo 7–12 tisíc ptáků (maximum zjištěno 5.8.2003). Celkem 64 špačků bylo budkách a při odchycích do sítí okroužkováno (tab. 3).

Kos černý (*Turdus merula*)

Pravidelně a hojně hnízdí v lese a v keřích kolem celého rybníka, celoroční výskyt. Velikost hnízdní populace je srovnatelná s předchozími obdobími (tab. 2). Hnízda byla nejčastěji nacházena na stromech a keřích (17 případů), ale i na netypických místech jako na podlaze myslivecké kazatelny (3), stříšce plastové budky pro puštíky (1), na dřevěné budce pro kachny (2), na trsu rákosí u lesa (1) a na pařezu asi 70 cm vysokém (1 případ). V keřových porostech u rybníka bylo celkem 22 ex. okroužkováno (tab. 3).

Drozd zpěvný (*Turdus philomelos*)

Pravidelně nehojně hnízdí a protahuje. Hnízdní populace je srovnatelná s předchozími obdobími (tab. 2). Na jaře přilétal v polovině března; nejdříve byl zjištěn 7.3.2009 (2 M). Odlétal koncem září a v říjnu; poslední pozorování je z 11.10.2009 (1 ex.). Přímou u rybníka hnízdily 2–3 páry, další ovšem hnízdily hlouběji v lese. Hnízda byla umístěna nejčastěji na větví u kmene ve výšce 1,5–3 m nad zemí. V keřových porostech u rybníka bylo okroužkováno 9 ex. (tab. 3). Dne 17.5.2009 byl na silnici u rybníka nalezen sražený drozd s kroužkem – byl kroužkován mnou v roce 2007 v Rábech cca 2 km od sledované lokality.

Drozd kvíčala (*Turdus pilarus*)

Nepravidelně hnízdí, protahuje a zimuje. Oproti minulému období došlo k mírnému zvýšení hnízdní populace (tab. 2). V letech 2003 a 2004 hnízdily 3–4 páry na kraji olšového lesa severozápadně od rybníka. Do pěti párů hnízdilo pravidelně v polním remízku u Labe vzdáleném cca 600 m a další páry hnízdily ve stromořadí podél Labe u Němčic. Na jarním tahu se na polích u rybníka zastavovala hejna čítající několik jedinců až několik stovek jedinců, maximum bylo pozorováno 26.2.2003, kdy na louce severně od rybníka shánělo potravu cca 350 ex.

Drozd cvrčala (*Turdus iliacus*)

V malém počtu každoročně protahuje. Četnost výskytu je srovnatelná s předchozím obdobím (tab. 2). Na sledované lokalitě byla několikrát pozorována malá hejnska do 30 ex. jen na jarním tahu, nejčastěji společně s drozdem kvíčalou a špačkem obecným. Všechna pozorování jsou z měsíce března. Nejčasněji 6.3.2001 přelétlo nad rybníkem hejnsko 14 ex. a po pár minutách druhé, cca 30 ex. Poslední pozorování je z 31.3.2002, kdy se jeden pták pohyboval v keřovém porostu a nechal mě k sobě přiblížit na čtyři metry, po pár minutách se chytil do sítě (tab. 3).

Drozd brávník (*Turdus viscivorus*)

Pravidelně hnízdí, protahuje a zimuje. V předchozím období nebyl v hnízdní době zjištěn, jen v době tahu (ČESÁK 2001b). Od roku 2002 je zaznamenáván četnější výskyt v zimě, na jaře a v hnízdním období (tab. 2). Zjišťován byl od druhé půlky února, nejčasněji 15.2.2004, 3 zpívající samci. Dne 22.2.2010 se honilo v lese na jižní straně lokality cca 30 ex. a 3 ex. zpívali z vrcholků borovic. Podzimní odlet připadal na říjen. Poslední ptáci byli pozorováni 29.10.2010 (2 ex.). V roce 2002 v lese jižně od rybníka vyhnízdlily dva páry. Poslední roky zde hnízdí pravidelně.

Lejsek šedý (*Muscicapa striata*)

Pravidelně nehojně hnízdí a protahuje. Oproti minulému období jsou pozorování četnější (tab. 2). Na jaře přilétal koncem dubna a začátkem května, nejčasněji 28.4.2009 (1 ex.). Poslední pozorování v roce je z 12.9.2010, kdy byly odchyceny 2 ex. Na sledované lokalitě od roku 2000 pravidelně hnízdily 1–2 páry. Dne 29.5.2002 bylo kontrolováno hnízdo s pěti vajíčky v polobudce u stavidla. Při odchycích v keřových porostech kolem rybníka bylo 8 ex. okroužkováno (tab. 3).

Červenka obecná (*Erithacus rubecula*)

Pravidelně hnízdí a protahuje, výjimečně zimuje. Hnízdní populace byla srovnatelná s předchozím obdobím (tab. 2). Na jaře první ptáci přilétali v půli března, nejčasněji byla zjištěna 7.3.2007 (1 ex.). Z lokality odlétala v říjnu až listopadu, poslední pozorování je z 14.11.2004. V zimě byla pozorována dvakrát – 21.1.2001 prolétl rákosím 1 ex. a 15.2.2003 se 1 ex. v rákosí chytil do sítě při odchytu sykořic vousatých. Hojně hnízdí v lese kolem rybníka. Při odchycích bylo 200 ex. okroužkováno (tab. 3). Jedna červenka byla na lokalitě kontrolována v následujícím roce po okroužkování.

Slavík obecný (*Luscinia megarhynchos*)

Pravidelně v malém počtu hnízdí. Velikost hnízdní populace je srovnatelná s předchozím obdobím (tab. 2). Na jaře přilétal koncem dubna, nejčasněji byl zjištěn 20.4.2011 (zpívající M). Podzimní odlet připadal na konec srpna, poslední zjištění je z 23.8.2010 (1 ex.). V blízkosti rybníka hnízdil jeden pár, další 3–4 hnízdily v keřích mezi poli východně od rybníka. Dne 21.8.2010 v malém počtu protahovali slavíci krajem rybníka rákosím a 1 ex. se přitom chytil do sítě (tab. 3).

Slavík modráček středoevropský (*Luscinia svecia cyanecula*)

Nově hnízdící druh. Oproti předchozímu období došlo ke zvýšení početnosti (tab. 2). Na jaře přilétal začátkem dubna, nejčasněji byl zjištěn 27.3.2011 (2 M). Odlet z lokality připadal na konec srpna, nejpozději se 2.9.2011 chytil 1 ex. do sítě. Na lokalitě byl poprvé pozorován v předchozím sledovaném období 28.3.1999, kdy 1 ex. zpíval v severní části rybníka (ČESÁK 2006). Od té doby se vyskytoval pravidelně na tahu. V roce 2005 zde poprvé jeden pár vyhnízdil – 19. června byla odchycena tři ještě neúplně vzletná mláďata a samice s hnízdní nažinou. Od té doby hnízdí pravidelně 1–2 páry. V rákosinách rybníka bylo odchyceno a okroužkováno 36 ex. (tab. 3). Dva ptáci byli na lokalitě kontrolováni znovu po roce (1 *juv.* a 1 M).

Rehek domácí (*Phoenicurus ochruros*)

Hnízdí pravidelně v blízké obci, přímo na lokalitě nehnízdí (tab. 2). Na jaře přilétal v polovině března, nejčasněji byl zjištěn 6.3.2007, kdy 1 M zpíval na kraji Hrobic. Na podzim odlétal v říjnu; poslední pozorování 1 *juv.* je z 28.10.2008. Ojedinele jednotliví ptáci zimovali – 31.12.2001 byl zjištěn 1 ex. na polním hnojišti a 1.1.2004 seděl 1 M na plotě u Hrobic. Na podzimním tahu byl několikrát pozorován u cesty za rybníkem a v řídkém keřovém porostu, ze kterého zalétal na okolní pole za potravou.

Rehek zahradní (*Phoenicurus phoenicurus*)

Pravidelně nehojně hnízdí a protahuje. Hnízdní populace je srovnatelná s předchozím obdobím (tab. 2). Na hnízdiště přilétal v půli dubna; nejčasněji byl 1 zpívající M zjištěn 14.4.2001. Lokalitu opouští v září; nejpozději byl 1 *juv.* pozorován 11.10.2009. V lese u rybníka hnízdily 1–2 páry. Jeden pár hnízdil v letech 2004, 2005 a 2007 v budce. Dne 20.5.2006 byla kontrolována obsazená dutina v olši 1,5 m nad zemí v lužním lese v jižní části rezervace. Při podzimním tahu se v rákosinách rybníka chytilo do sítě celkem 8 ex. (tab. 3).

Bramborníček hnědý (*Saxicola rubetra*)

Na lokalitě jen výjimečně zjištěný druh (tab. 2). V předešlém období v roce 1999 jeden pár vyhnízdil (ČESÁK 2001b). V blízkosti rybníka byl novodobě pozorován dvakrát – poprvé 16.5.2009, kdy se 1 ex. zdržoval u silnice východně od rybníka a podruhé 29.4.2010, kdy 1 ex. posedával na nízkém rákosí v jižní části rybníka.

Bramborníček černohlavý (*Saxicola torquatus*)

Na sledované lokalitě nově zjištěný druh (tab. 2). Dvě pozorování jsou z 20.9.2010, kdy 2 ex. prolétávali porostem nad struhou v poli východně od

rybníka a z 11.9.2011, kdy byl pozorován 1 ex. v keřích ve východní části rezervace u parovodu.

Lejsek bělokrký (*Ficedula albicollis*)

Nepravidelně hnízdí a protahuje. Hnízdní populace je srovnatelná s předchozím obdobím (tab. 2). Na jaře přilétal koncem dubna a začátkem května, nejčasněji 24.4.2005 (1 zpívající M). Poslední pozorování je z 22.8.2010, kdy se 1 ex. chytil do sítě. Na sledované lokalitě hnízdily nepravidelně 1–3 páry v malém lužním lese v jižní části rybníka. V některých letech nebyl zjištěn a v roce 2001 a 2005 hnízdily pravděpodobně tři páry. Šest ptáků bylo okroužkováno (tab. 3).

Lejsek černohlavý (*Ficedula hypoleuca*)

Nehojně protahuje, hojnější je na podzim. Výskyt je srovnatelný s předchozím obdobím (tab. 2). Na jaře byl první pták pozorován 29.4.2008 (1 M). Poslední pozorování je z 16.9.2009 (1 ex.). V hnízdní době nebyl zjištěn. V keřích kolem rybníka byly na podzimním tahu 4 ex. okroužkovány (tab. 3).

Pěvuška modrá (*Prunella modularis*)

Pravidelně v malém počtu hnízdí (tab. 2). Na lokalitě se vyskytovala čteněji než v předchozím sledovaném období (ČESÁK 2001b). Na jaře přilétala v půli dubna, nejčasněji byla zjištěna 24.3.2003 (1 zpívající M). V lese kolem rybníka hnízdily 1–3 páry. V keřových porostech kolem rybníka bylo 9 ex. okroužkováno (tab. 3). Věrnost hnízdišti naznačují tři kroužkované pěvušky, které byly znovu odchyceny na stejném místě v následujícím roce.

Vrabec domácí (*Passer domesticus*)

Přímou na lokalitě nehnízdí. Pravidelně hnízdil v blízké obci Hrobice. Početní stavy se nepatrně snížily oproti minulému období (tab. 2). Do blízkosti sledované lokality zaletoval jen za potravou, kterou sbíral podél silnice. Na pole zaletoval v hejnkách po sklizni obilí a v zimě navštěvoval polní hnojiště.

Vrabec polní (*Passer montanus*)

Pravidelně nehojně hnízdí, stálý druh. Hnízdní populace je stabilní (tab. 2). Kolem rybníka hnízdil v dutinách stromů, občas obsadil ptačí budku. Dne 15.5.2005 byla kontrolována obsazená budka se snůškou 5 vajec na topolu u rybníka. Po vyhnízdění a v zimních měsících se sdružoval do malých hejn do 40–50 ex. a sháněl potravu na okolních polích, u mysliveckých zásypů a újedišť na černou zvěř. Dne 2.9.2011 se jeden mladý pták chytil v rákosí do sítě (tab. 3).

Konipas luční (*Motacilla flava*)

Zjištěn jen výjimečně, stejně jako v minulém období byl na lokalitě pozorován jen jednou (tab. 2). Dne 13.5.2001 se 1 ex. zdržoval na ostrůvku v severovýchodní části rybníka.

Konipas horský (*Motacilla cinerea*)

Na lokalitě byl pozorován jen výjimečně stejně jako v předchozím období (tab. 2). Dne 1.9.2008 se dva mladí ptáci pohybovali po blátě u jednoho z ost-

růvků. Dne 20.8.2010 pobíhaly po bahnitém ostrůvku rozrytém od divokých prasat 4 ex.

Konipas bílý (*Motacilla alba*)

Pravidelně nehojně hnízdí. Hnízdní populace je srovnatelná s předchozím obdobím (tab. 2). Na jaře první ptáci přilétali začátkem března; nejčasněji přelétli 2 ex. nad rybníkem 2.3.2002. Z lokality obvykle odlétal v září až říjnu, ale někdy se zdržel až do listopadu – 14.11.2004 byly pozorovány 2 ex. na ostrůvku. Zimující 1 ex. byl pozorován na polním hnojišti 29.12.2004. Na rybníku hnízdily 2–4 páry. Celkem devět hnízd bylo nalezeno v zemních prohlubních na ostrovech, pět hnízd v dřevěných budkách pro kachny, čtyři hnízda uvnitř mysliveckých posedů na podlaze a tři hnízda v železné konstrukci pod parovodem. Rákosové porosty využíval k nocování – 29.8.2009 ve východní části rybníka nocovalo cca 200 ex. Celkem 27 konipasů bílých bylo okroužkováno (tab. 3).

Linduška lesní (*Anthus trivialis*)

Pravidelně nehojně hnízdí. Oproti minulému období byl zaznamenán mírný pokles počtu hnízdních párů (tab. 2). První ptáci na jaře přilétali koncem dubna, nejčasněji 24.4.2010 (1 zpívající M). Odlet z lokality spadl do konce srpna. Poslední pozorování je z 13.9.2007 (1 ex.). V lese kolem rybníka hnízdily 2–3 páry. Oproti předešlému období to je mírný pokles (ČESÁK 2001b).

Linduška luční (*Anthus pratensis*)

Nově zjištěný druh (tab. 2). Na lokalitě byla pozorována jen výjimečně. Jediné dva záznamy jsou ze dne 21.4.2009 – 11 ex. se zdržovalo u polního hnojiště a 10.4.2010 bylo 6 ex. pozorováno na poli východně od rybníka.

Pěnkava obecná (*Fringilla coelebs*)

Pravidelně nehojně hnízdí, protahuje a ojedinele zimuje. Oproti předchozímu období se hnízdní stavy nepatrně snížily (tab. 2). Na jaře přilétala v půli března, nejčasněji 2.3.2007 (2 zpívající M). Na podzim byly poslední pěnkavy pozorovány 25.10.2009. V zimních měsících byla několikrát pozorována v malém počtu, pokaždé se jednalo o samce – dne 5.1.0003 sbíralo u silnice potravu cca 30 ex. společně s 22 jikavci. Pravidelně byla nacházena hnízda kolem rybníka, v lese a polním remízku. Dne 8.5.2002 byla kontrolována dvě hnízda v lužním lese u rybníka, v hnízdech bylo po pěti vejcích. Okroužkováno bylo 11 ex. (tab. 3) a jedna pěnkava byla opětovně kontrolována na lokalitě po dvou letech.

Pěnkava jikavec (*Fringilla montifringilla*)

Zimující druh, na lokalitě pozorován jen několikrát (tab. 2). Nehojně se vyskytovala v zimních měsících na okolních polích většinou ve společnosti jiných druhů ptáků, s kterými sháněla potravu – např. 5.1.2003 sbíralo potravu 22 jikavců ve společnosti 30 pěnkav obecných u silnice. Dne 27.12.2009 bylo pozorováno 7 ex. společně se strnady obecnými a zvonky zelenými (*Carduelis chloris*) u zásypu pro bažanty. Dne 2.1.2010 bylo pozorováno hejno 15 ex. u zásypu pro bažanty.

Zvonohlík zahradní (*Serinus serinus*)

Pravidelně v malém počtu hnízdí v zahradách v blízké obci. Početní stavy zvonohlíků se oproti předešlému sledovanému období nepatrně snížily (tab. 2). Na jaře přilétal v druhé půli března, nejčasněji 9.3.2010 (1 zpívající M). Poslední pozorování je z 2.10.2011, kdy prolétalo stromořadím podle silnice hejňko 6 ex. Přímou u rybníka nehnízdil.

Zvonek zelený (*Carduelis chloris*)

Pravidelně hnízdí, celoroční výskyt. Početní stavy nepatrně klesly (tab. 2). Přímou na lokalitě nebylo hnízdění prokázáno. Nejčastěji bylo hnízdění pozorováno na zahradách blízké obce Hrobice. Přímou na rybník zalétal do rákosí na nocoviště společně s konipasy bílými a konopkami obecnými (*Carduelis cannabina*). Dne 6.8.2009 nocovalo v rákosí v jižní části rybníka cca 50 ex., z toho 11 ex. bylo chyceno a okroužkováno. V zimních měsících se shlukoval do hejn a společně se strnady obecnými a vrabci polními sháněl potravu na okolních polích. Celkem bylo na lokalitě okroužkováno 17 ex. (tab. 3).

Stehlík obecný (*Carduelis carduelis*)

V malém počtu hnízdí, celoroční výskyt. Stabilní hnízdní populace (tab. 2). Hnízdil na stromech u parovodu, podél cesty severovýchodně od rybníka, u slepého ramene Labe a hlavně v zahradách na okraji obce. Na podzim se rodinky sdužovaly do malých hejn a sháněly potravu na zarostlých příkopcích a kolem rybníka. Dne 27.6.2003 se 1 ex. chytil v rákosí do sítě (tab. 3).

Čížek lesní (*Carduelis spinus*)

Na lokalitě nehnízdí, pozorován byl od konce října do konce března (tab. 2). Nejčasněji bylo pozorováno hejňko 16. ex. 29.10.2010 a poslední pozorování 30. ex. je z 2.4.2001. Nejčastěji byla hejňka do 100 ex. pozorována v únoru a březnu kolem rybníka při vybírání semínek ze šištiček olší. Nejvíce přes 200 ex. bylo pozorováno 8.3.2009 na olších v jižní části rybníka. Na lokalitě bylo 5 ex. okroužkováno (tab. 3).

Konopka obecná (*Carduelis cannabina*)

Na lokalitě nehnízdí. Pravidelně hnízdí v blízké obci a je v posledních letech patrný mírný nárůst počtu hnízdních párů (tab. 2). V blízkosti rybníka, hlavně pak na polích, byla pozorována hejňka na jaře a po vyhnízdění při sběru potravy. Přímou na rybníku se objevovaly konopky po vyhnízdění při nocování v rákosí – 6.8.2009 nocovalo v rákosí v jižní části rybníka cca 40 ex. a 28.8.2009 zde nocovalo přibližně 60 ex. společně se zvonky zelenými a konipasy bílými. Tři konopky byly okroužkovány (tab. 3).

Křivka obecná (*Loxia curvirostra*)

Výjimečně se vyskytující druh (tab. 2). Na sledované lokalitě byla pozorována jen dvakrát v zimním období – poprvé 2.2.2002, kdy bylo v lese západně od rybníka pozorováno na borových šiškách 6 ex. Podruhé bylo 5.1.2003 pozorováno 10 ex. ve stejné části lesa.

Hýl obecný (*Pyrrhula pyrrhula*)

Druh s možným hnízděním, v malém počtu protahuje a zimuje (tab. 2). V letech 2001 a 2002 byli na kraji lesa v jihozápadní části pozorováni po celou hnízdní sezonu dva ptáci. Nejčastější pozorování jsou z mimo hnízdního období, hlavně pak ze zimy. Dne 27.12.2009 zaletovalo asi 25 ex. nocovat do malé smrčiny v lese. Na lokalitě byli 3 ex. okroužkováni (tab. 3).

Dlask tlustozobý (*Coccothraustes coccothraustes*)

Pozorován byl v malém počtu celoročně (tab. 2). Nepravidelně hnízdl, v letech 2003, 2006 a 2010 se pokaždé jeden pár zdržoval v hnízdní době ve zbytku lužního lesa v jižní části rezervace. Dne 27.5.2006 se do sítě v keřovém porostu v tomto lese chytla jedna samice s hnízdní nažinou. Na lokalitě byli dva ptáci okroužkováni (tab. 3).

Strnad obecný (*Emberiza citrinella*)

Pravidelně hnízdl, celoroční výskyt (tab. 2). Nehojně hnízdl v porostech kolem rybníka, hojněji podél zarostlých cest a příkopů. V posledních letech nastal na lokalitě početní úbytek. V předchozím období bylo možné v zimních měsících pozorovat hejna strnadů obecných čítajících až 200 ex. (ČESÁK 2001b), zatímco dnešní hejna mají kolem 50 ex. s maximem 65 ex. dne 3.2.2004 u zásypu. V keřových porostech bylo okroužkováno 36 ex. (tab. 3). Jeden strnad byl na lokalitě kontrolován po roce, jeden po dvou a jeden po třech letech.

Strnad rákosní (*Emberiza schoeniclus*)

Hojně hnízdí a protahuje. Hnízdní populace je stabilní (tab. 2). Na jaře přilétal koncem února a začátkem března, nejčasněji 16.2.2001 (8 ex.). Na lokalitě se obvykle zdržoval do října; poslední 2 ex. byli zjištěni 14.11.2004. Několikrát byl v malém počtu pozorován i v zimě – 5.1.2003 byli zjištěni 4 ex. a 3.1.2004 5 ex. Na rybníku a v nejbližším okolí hnízdilo pravidelně 20–25 párů. Od svého vzniku jsou k hnízdění hojně vyhledávány ostrůvky – 20.5.2001 bylo na ostrůvku pod slehlým rákosím nalezeno hnízdo se šesti vejci a 9.6. bylo v hnízdě šest mláďat. V rákosinách rybníka bylo 185 ex. okroužkováno (tab. 3). Jedinec kroužkovaný 9.6.2001 byl 12.10.2001 kontrolován ve Švýcarsku a další jedinec kroužkovaný 5.7.2004 byl 12.10.2008 kontrolován také ve Švýcarsku. Sedm strnadů bylo na rybníku opětovně kontrolováno po roce, jeden po dvou, tři po třech a jeden po sedmi letech.

Strnad luční (*Emberiza calandra*)

Nově zjištěný druh na lokalitě, výjimečně pozorovaný druh (tab. 2). Jediné pozorování je ze 17.5.2008, kdy jeden samec zpíval na vršku stromu u cesty vedoucí od rybníka k obci Němčice necelých sto metrů od rezervace. Nejbližší mě známé hnízdiště strnada lučního leží asi 1,5 km jihozápadním směrem u obce Srch, kde jej kontrolovali každoročně od roku 2009.

Vývoj avifauny za posledních 22 let

Tato práce porovnává změny v avifauně přírodní rezervaci Baroch v letech 2001–2011 s předchozím obdobím 1990–2000 (ČESÁK 2001b). V předchozích jedenácti letech bylo zjištěno 146 ptačích druhů, z toho 69 pravidelně a 20 nepravidelně hnízdicích, sedm s možným hnízděním. Deset druhů bylo

zjištěno v době hnízdění, nicméně přímo na lokalitě nehnízdily, ale byly pozorovány při lovu nebo sběru potravy. Patnáct druhů se na lokalitě zdržovalo jen v době tahu, čtyři při zimování a 21 druhů bylo pozorováno jen výjimečně. Pozorování byla ještě doplněna o tři druhy z doby před rokem 1990. V letech 2001–2011 bylo zjištěno 161 druhů, z toho 72 druhů bylo pravidelně hnízdících, 15 nepravidelně hnízdících a u devíti druhů je hnízdění možné. Devatenáct druhů zaletovalo na lokalitu v hnízdním období za potravou, 13 druhů se na lokalitě zdržovalo jen v době tahu. Pět druhů bylo zjištěno při zimování a 28 druhů bylo pozorováno jen výjimečně.

Čtyři druhy z minulého období nebyly na lokalitě novodobě pozorovány – břehouš černoocasý, holub doupňák, lelek lesní a dudek chocholatý. Naproti tomu bylo nově zjištěno 19 druhů – husa běločelá, husa indická, zrzožlávka rudozobá, hvízdák eurasijský, ostralka štíhlá, potápka roháč, ostříž lesní, koliha velká, vodouš šedý, vodouš tmavý, racek malý, krutihlav obecný, skřivan lesní, rákosník tamaryškový, brkoslav severní, šoupálek krátkoprstý, bramborníček černohlavý, linduška luční a strnad luční. Na sledované lokalitě, nově zahrnulo 12 druhů – labuť velká, zrzožlávka rudozobá, křepelka polní, potápka roháč, jeřáb popelavý, bekasina otavní, králiček ohnivý, sykora lužní, drozd brávník, slavík modráček středoevropský, pěvuška modrá a dlask tlustozobý.

Snížení počtu hnízdících párů oproti minulému období bylo zjištěno u 15 druhů, z toho dva druhy na lokalitě v posledních letech přestaly hnízdit úplně – potápka černokrká a od roku 2003 bukač velký. Nejvyšší pokles početnosti (50–70 %) byl zjištěn u pěti druhů – čírka obecná, čírka modrá, koroptev polní, bažant obecný a slípka zelenonohá. U osmi druhů byl pokles mírnější (10–20 %) – čejka chocholatá, skřivan polní, rákosník proužkovaný a obecný, linduška lesní, pěnkava obecná, zvonohlík zahradní a strnad obecný. Naopak u 14 druhů bylo zaznamenáno zvýšení počtu hnízdících párů. Výrazný nárůst početnosti (70–100 %) byl zaznamenán u husy velké, kopřivky obecné, cvrčilký zelené a rákosníka zpěvného. Přibližně o jednu třetinu vzrostly počty hnízdních párů u poláka velkého, poláka chocholačky, žluvy hajní, pěnice hnědokřídle, cvrčilký slavíkové, rákosníka velkého a konipasa bílého. U zbývajících druhů je hnízdní populace v porovnání s předchozím obdobím stabilní.

V letech 2001 až 2011 bylo na lokalitě zjištěno 161 druhů, z toho 65 druhů spadá mezi zvláště chráněné druhy dle vyhlášky č. 395 zákona č. 114/1992 Sb. Do kategorie kriticky ohrožené spadá 13 druhů, mezi silně ohrožené 27 druhů a mezi ohrožené 25 druhů. Ze zvláště chráněných živočichů v kategorii kriticky ohrožený druh byly na lokalitě zjištěny jako hnízdící čtyři druhy (bukač velký, bukáček malý, chřástal malý a jeřáb popelavý), v kategorii silně ohrožený druh 11 druhů (čírka modrá, zrzožlávka rudozobá, křepelka polní, krahujec obecný, chřástal vodní, chřástal kropenatý, bekasina otavní, žluva hajní, sykořice vousatá, rákosník velký a slavík modráček středoevropský) a v kategorii ohrožený druh 13 druhů (kopřivka obecná, čírka obecná, koroptev polní, potápka roháč, potápka malá, moták pochop, jestřáb lesní, strakapoud prostřední, tuhyk obecný, moudivláček lužní, cvrčilka slavíková, lejsk šedý a slavík obecný). V předchozím sledovaném období v letech 1990 až 2000 bylo na lokalitě zjištěno 146 druhů, z toho 59 druhů spadalo mezi zvláště chráněné druhy dle vyhlášky č. 395 zákona č. 114/1992 Sb. Do kategorie kriticky ohrožené spadalo 10 druhů, mezi silně ohrožené 26 druhů a mezi ohrožené 23 druhů. Ze zvláště chráněných živočichů v kategorii kriticky ohrožený druh byly na

lokalitě zjištěny jako hnízdící tři druhy, v kategorii silně ohrožený druh osm druhů a v kategorii ohrožený druh 14 druhů (ČESÁK 2001b).

Pro řadu vodních a mokřadních ptáků byla revitalizace rybníka příznivá a napomohla i některým chráněným druhům k hnízdění. Od doby, kdy byla vytvořena vodní hladina u stavidla, několik lagun a vodních kanálů, zde nově začala hnízdit potápka roháč. Uměle vytvořené ostrovy začaly hojně využívat kachny, obzvláště to bylo patrné u kopřivky obecné. V předchozím období na rybníku hnízdily 1 až 3 páry kopřivek, avšak po vytvoření ostrovů se jejich hnízdní stavy zvýšily na 3 až 7 párů s maximem v roce 2011, kdy na rybníku hnízdilo 15 až 17 párů a z toho většina na ostrovech. Na jednom z uměle vytvořených ostrovů v roce 2006 zdárně vyhnízdil jeden pár jeřába popelavého. Ostrovy jsou střídavě každoročně kosené, a proto nebývají tak hustě porostlé rákosím, což napomohlo mj. bekasině otavní, která zde hnízdí od roku 2002 v počtu 1 až 3 párů. Od roku 2005 zde pravidelně hnízdí slavík modráček středo-evropský, který byl v předchozím sledovaném období na lokalitě pozorován jen třikrát v době tahu. K mírnému nárůstu hnízdních párů po revitalizaci rybníka došlo u bukáčka malého, cvrčilký slavíkové a rákosníka velkého.

Změny početnosti se projevily nejen u hnízdících druhů, ale také např. u ptáků přilétajících na lokalitu hromadně nocovat. Rozlehlé a husté litorální porosty jsou využívány jako hromadná nocoviště několika druhů pěvců. V malém počtu tito ptáci nocují v rákosinách již po jarním příletu, jejich počty se zvyšují po vyhnízdění a nejvyššího stavu dosahují před odletem do zimoviště. Nejpočetněji je zastoupen špaček obecný, který nocuje v některých letech v počtu až 10–11 tisíc ex. Za nízkého stavu vody, jako např. v roce 2005, odlétali špačci nocovat na jiné lokality. Vlaštovka obecná v posledních letech nocovala v počtu 800–1 000 ex. oproti dvěma tisícům v předchozím období (ČESÁK 2001b). Břehulí říčních v minulém období nocovalo na lokalitě až 500 ex. (ČESÁK 2001b), zatímco dnes jen 50–100 ex. Dalším druhem, který nocoval v počtu kolem 200 ex., byl konipas bílý. V menším počtu do 50 ex. zaletoval do rákosí nocovat zvonek zelený a ve stejném počtu i konopka obecná.

Hlavním problémem pro zdárné hnízdění vodních a mokřadních ptáků jak na ostrovech, tak v rákosových porostech jsou divoká prasata. Na lokalitě jsou početná a hlavně nejsou nikým rušena. Na několika ostrovech, které jsou výš nad vodní hladinou, mají svoje odpočinková stanoviště, kde se zdržují po většinu roku a na podmáčených ostrovech mívají vyhloubené kaliště. Z kazatelen je možné spatřit tlupy černé zvěře, které čítají deset i víc dospělých plus selata, jak přecházejí z ostrova na ostrov. Druhým problémem je norek americký. V posledních letech se s ním na lokalitě setkávám častěji než v předchozím sledovaném období. V jarních měsících se ozývá z rákosin na rybníku. Jednou jsem na mládě nechtěně slápnul při slézání z kazatelny. Norek několikrát zpustošil snůšku kachen v dřevěných budkách nad vodní hladinou. Třetím problémem je nedostatek vody v letních měsících. Rybník je závislý na dešťových srážkách a tak se stává v některých letech, že se hladina sníží hluboko pod normál, což je příležitost pro další predátory (kuny a lišky), aby pronikli hlouběji do porostů.

Vývoj prostředí na lokalitě

Výhodou přírodní rezervace Baroch je, že rybník není určen pro chov ryb a neprobíhá zde podzimní lov kachen. Ani ze strany náhodných turistů není

ptactvo na rybníku nadměrně rušeno. V roce 2000 proběhly v severovýchodní části rybníka velké terénní úpravy, při nichž bylo posečeno rákosí, nahrnuto 11 ostrůvků a vytvořeny tři laguny. Při normálním stavu vody byla většina ostrůvků mírně pod vodou, jen tři ostrůvky vyčnívaly nad hladinu. První rok po vytvoření nebyly ostrůvky porostlé vegetací a tím vzniklo přirozené prostředí pro vyhníždění 11 párů čejek chocholatých a tří párů kulíků říčních. V následujících letech ostrůvky zarostly rákosím a byly při normálním stavu asi 10 cm pod vodní hladinou. Čejky a kulíci se vrátili hnízdit zase na okolní pole. Tyto rákosové ostrůvky, které bývají mírně zatopené vodou, jsou vodními ptáky k hnízdění využívány jen ojediněle. Při okraji porostu občas zahnízdí lisky černé a jen výjimečně kachna divoká.

V roce 2002 proběhla druhá etapa revitalizace v jihovýchodní části rybníka. Bylo vyhrnuto osm větších a vyšších ostrůvků vyčnívajících asi 50 cm nad obvyklou výškou vodní hladiny. V následujícím roce byly opět využity pro hnízdění čejkou chocholatou (osm párů) a kulíkem říčním (tři páry). V kopřivách na ostrovech byla nalezena první hnízda kachny divoké a na hromadě polámaného rákosu jedno hnízdo husy velké. V dalších letech se situace opět opakovala, ostrovy postupně (některé úplně a některé jen z části) zarostly rákosím, kopřivami a trávou. Čejky a kulíci na ostrovech přestali hnízdit, ale ukázalo se, že ostrovy vyčnívající nad vodní hladinu jsou hojně využívány pro hnízdění vodními ptáky. Dnes na těchto ostrovech každoročně hnízdí husa velká, kopřivka obecná, čírka obecná, kachna divoká, polák velký a polák chocholačka. V porostu u ostrůvků hnízdí lisky černé a potápky malé. Na ostrovech, které nejsou zcela porostlé rákosím, hnízdí v zemních prohlubních konipasí bílí. Na zarostlých ostrovech hnízdí strnad rákosní a jednou zde vyhnízdil slavík modráček středoevropský. Při nízkém stavu vodní hladiny zde ovšem bývají některá hnízda vyplněna prasaty divokými.

V posledních letech zanikl malý mokřad severovýchodně od rybníka a z poloviny také mokrá louka východně od rybníka. Oba mokřady jsou jen 50 a 100 metrů od rezervace. První mokřad se nacházel těsně vedle silnice a jednalo se o asi 1 ha velký podmáčený porost rákosí a orobince. Voda se zde držela hlavně na jaře a na podzim. Na tahu se zde zdržovaly bekasiny otavní, slučky malé, moudivláčci lužní a strnadi rákosní, kteří zde s rákosníkem zpěvným i hnízdili. Na lokalitu byly navedeny hromady hlíny a písku a místo je v současné době využíváno k jízdě terénních motocyklů. Druhá lokalita byla malá podmáčená část louky na rozhraní s polem, na které hnízdily čejky a na tahu se zde zastavovaly bekasiny a slučky. Louka byla z části zorána.

Souhrn

V této práci popisují změny avifauny v přírodní rezervaci Baroch v okrese Pardubice mezi obdobími 1990–2000 a 2001–2011. Jedná se o zazeněný rybník s dominujícími rákosovými porosty. Po terénních úpravách v letech 2000 a 2002 zde vznikla soustava ostrůvků a lagun, sítí vodních kanálů a dvouhektarová vodní plocha. Na lokalitě byly kromě vizuálního sledování prováděny odchvy ptáků do nárazových sítí (od roku 2004 v rámci projektu CES), sklopek a kroužkování mláďat na hnízdech. V předchozím období bylo zjištěno 145 druhů, z toho 69 pravidelně, 20 nepravidelně hnízďících a sedm druhů s možným hnízděním, 21 druhů bylo zjištěno jen výjimečně. Novodobě bylo zjištěno 161 druhů, z toho 72 pravidelně, 15 nepravidelně a devět

druhů s možným hnízděním, 28 druhů bylo zjištěno jen výjimečně. Nově bylo na lokalitě pozorováno 19 druhů, např. husa indická (*Anser indicus*), koliha velká (*Numenius arquata*), nebo rákosník tamaryškový (*Acrocephalus melanopogon*). Naopak čtyři druhy z minulého období nebyly potvrzeny. Za uplynulých jedenáct let bylo okroužkováno 7 041 ptáků v 71 druzích. Bylo získáno 15 zahraničních hlášení; dva ptáci se chytily s kroužky zahraničních centrál a bylo získáno 411 vlastních kontrolních odchytů na lokalitě.

Summary

*In this paper I describe the changes in bird communities of the Baroch Nature Reserve, District of Pardubice (coordinates 50°06' N 15°47' E, Grid no. 5960, altitude 230 m a.s.l., total area 30 ha), between the periods 1990-2000 and 2001-2011. It is an eutrophic fishpond with extensive reedbeds. Between 2000 and 2002 a series of landscaping operations took place which reshaped a part of the reserve into a system of lagoons, islets and channels. Moreover, a new two hectare lake was created. Apart from visual observations, birds were captured for ringing using mist-nets (within the Constant Effort Sites project since 2004) and bird-traps while young birds were ringed in nests. During the first period 145 species were recorded out of which 69 bred regularly, 20 bred irregularly, while possible breeding was recorded in seven species and 21 species were considered very rare. During the second period 161 species were recorded out of which 72 bred regularly, 15 bred irregularly, while possible breeding was recorded in nine species and 28 species were considered very rare. There were 19 newly recorded species among which were for example the Bar-headed Goose (*Anser indicus*), Eurasian Curlew (*Numenius arquata*) or Moustached Warbler (*Acrocephalus melanopogon*). On the contrary, four previously recorded species were not recorded in the second period. In the last eleven years 7,041 birds were ringed of 71 species. Fifteen foreign retraps were obtained; two birds were captured wearing foreign rings, and 411 local birds were retrapped.*

Literatura

- BÁRTA F. 2006: První doložené hnízdění jeřába popelavého (*Grus grus*) v novém tisíciletí v Pardubickém kraji. *Panurus* 15: 79–81.
- BARTOŠ J. 2002: Ptactvo nového rybníka u Žamberka a jeho okolí. *Panurus* 12: 25–46.
- CEPÁK J & ŠKOPEK J. 2005: Monitorovací projekt CES v České republice 2004. *Zprávy ČSO* 60: 62–65.
- ČESÁK J. 1995: Ptactvo Újezdského rybníka a jeho okolí. *Panurus* 6: 1–46.
- ČESÁK J. 1997: Hnízdění sýkořice vousaté (*Panurus biarmicus*) na rybníku Baroch (okr. Pardubice). *Panurus* 8: 60.
- ČESÁK J. 1998a: Pět let hnízdění husy velké (*Anser anser*) na rybníku Baroch u Pardubic. *Panurus* 9: 123–124.
- ČESÁK J. 1998b: Ptactvo Bohumilečského rybníka a jeho okolí. *Panurus* 9: 3–27.
- ČESÁK J. 2000: Zimní výskyt sýkořice vousaté (*Panurus biarmicus*) v přírodní rezervaci Baroch. *Panurus* 10: 133–134.
- ČESÁK J. 2001a: Neobvyklé umístění hnízda volavky popelavé (*Ardea cinerea*) v přírodní Rezervaci Baroch. *Panurus* 11: 135–138.
- ČESÁK J. 2001b: Ptactvo přírodní rezervace Baroch a jejího okolí. *Panurus* 11: 31–68.
- ČESÁK J. 2002: Výskyt a hnízdění výra velkého (*Bubo bubo*) na Kunětické hoře u Pardubic. *Panurus* 12: 73–75.
- ČESÁK J. 2006: Přírodní rezervace Baroch – nové hnízdiště slavíka modráčka středoevropského (*Luscinia svecica cynecula*). *Panurus* 15: 101–102.

- ČESÁK J. 2007a: Výskyt a první hnízdění jeřába popelavého (*Grus grus*) v přírodní rezervaci Baroch v roce 2006. *Panurus* 16: 115–116.
- ČESÁK J. 2007b: Tři roky monitorovacího projektu CES v přírodní rezervaci Baroch. *Panurus* 16: 89–92.
- ČESÁK J. 2011: Nové hnízdiště luňáka červeného (*Milvus milvus*) v Pardubickém kraji. *Panurus* 20: 101–104.
- HUDEK K., HUSÁK Š., JANDA J. & PELLANTOVÁ J. (eds) 1993: Přehled vodních a mokřadních biotopů České republiky. *Český ramsarský výbor, Třeboň*.
- CHYTIL J., HAKRLOVÁ P., HUDEC K., HUSÁK Š., JANDOVÁ J. & PELLANTOVÁ J. 1999: Mokřady České republiky. Přehled vodních a mokřadních lokalit České republiky. *Český ramsarský výbor, Mikulov*.
- JANALÍK F. 1959: Kolpík bílý (*Platalea leucorodia*) a koliha malá (*Numenius phaeopus*) na Pardubicku. *Zprávy MOS* 1959: 30–31.
- JANALÍK F. 1961: Avifauna Třesického rybníka. *Acta Musei Reginaehradecensis* 3: 171–206.
- JANDA J. & ŘEPA P. 1986: Metody kvantitativního výzkumu v ornitologii. *MOS, Přerov*.
- KADAVA L. 2007: Vývoj avifauny Třesického rybníka v letech 1960–2006. *Panurus* 16: 37–54.
- LEMBERK V. 1995: Husa velká (*Anser anser*) hnízdí na Pardubicku. *Panurus* 6: 97–98.
- LEMBERK V. & ČESÁK J. 1996: Rybník Baroch – nové hnízdiště bukače velkého (*Botaurus stellaris*) na Pardubicku. *Vč. Sb. Přír. – Práce a studie* 4: 175–176.
- LEMBERK V. & RŮŽIČKA M. 1996: Výsledky tříletého ornitologického průzkumu nivy řeky Svratky u Křižánek (okr. Žďár nad Sázavou). *Panurus* 7: 43–48.
- LEMBERK V. 1997a: Avifauna mrtvého Labského ramene „Polabiny“ v Pardubicích. *Práce a studie* 5: 141–148.
- LEMBERK V. (ed.) 1997b: Ornitologická pozorování. *Panurus* 8: 61–65.
- MUSIL P. 1996: Metoda dvou kontrol: kritické zhodnocení. *Sylvia* 32: 81–102.
- MUSÍLEK J. 1946: Ptactvo Pardubicka. *Krajem Pernštýnův, Pardubice*.
- ŠTANCL L. 1968: Ptactvo rybníka Sopřeč. *Acta Musei Reginaehradecensis* 9: 157–193.
- ŠTANCL L. & ŠTANCOVÁ H. 1977: Ptactvo rybníka Černý Nadymač u Habřiny Vlčí a v jeho okolí (okr. Pardubice). *Zprávy MOS* 19: 21–25.
- ŠTANCL L. & ŠTANCOVÁ H. 1987: Ptactvo Pardubicka II. Bohdanečsko. *KMVČ, Pardubice*.
- ŠTASTNÝ K., BEJČEK V. & HUDEC K. 2006: Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice. *Aventinum, Praha*.
- VESELÝ J. & REJL J. 2004: Husa indická (*Anser indicus*) v okrese Pardubice. *Panurus* 14: 115–116.
- ŽALOUDKOVÁ R. 2010: Plán péče o přírodní rezervaci Baroch na období 2010–2019. Krajský úřad Pardubického kraje, nepublikováno.

Tab. 2: Porovnání dvou sledovaných období vývoje avifauny v letech 1990–2000 a 2001–2011 v přírodní rezervaci Baroch. Vysvětlivky: PH – pravidelně hnízdící druh, NH – nepravidelně hnízdící druh, MH – možné hnízdění (několikrát pozorován v hnízdni době na stejném místě), P – ptáci zaletující za potravou, T – druh zastížený na tahu, Z – zimující druh, V – druh zastížený jen výjimečně, N – hnízdní početnost za rok, p. – počet párů. Prázdné okénko – druh nebo počet párů nebyl zjištěn.

Tab. 2: Comparison of bird species composition during two study periods 1990–2000 and 2001–2011 in the Baroch Nature Reserve. Legend: PH – regularly breeding species, NH – irregularly breeding species, MH – possible breeding (observed several times at the same place during the breeding season), P – species foraging in the reserve, T – species recorded on migration, Z – wintering species, V – vagrant, N – annual breeding abundance, p. – number of pairs. Empty space – species or number of pairs not recorded.

Druh / Species	Výskyt na lokalitě / Occurrence			
	1990–2000	N	2001–2011	N
1. labuť velká (<i>Cygnus olor</i>)	P		PH	1 p.
2. husa polní (<i>Anser fabalis</i>)	T		T	
3. husa běločelá (<i>Anser albifrons</i>)			T	
4. husa velká (<i>Anser anser</i>)	PH	1-6 p.	PH	5-12 p.
5. husa indická (<i>Anser indicus</i>)			V	
6. rzohlávká rudozobá (<i>Netta rufina</i>)			MH	1 p.
7. polák velký (<i>Aythya ferina</i>)	NH	1-3 p.	PH	2-4 p.
8. polák chocholačka (<i>Aythya fuligula</i>)	NH	1-2 p.	PH	1-3 p.
9. hohol severní (<i>Bucephala clangula</i>)	V		V	
10. hvízdák eurasijský (<i>Anas penelope</i>)			T	
11. kopřivka obecná (<i>Anas strepera</i>)	PH	1-3 p.	PH	3-7 p.
12. čírka obecná (<i>Anas crecca</i>)	PH	15-20 p.	PH	5-10 p.
13. kachna divoká (<i>Anas platyrhynchos</i>)	PH	20-30 p.	PH	20-25 p.
14. ostralka štíhlá (<i>Anas acuta</i>)			V	
15. čírka modrá (<i>Anas querquedula</i>)	PH	10-15 p.	PH	3-5 p.
16. lžičák pestrý (<i>Anas clypeata</i>)	V		V	
17. koroptev polní (<i>Perdix perdix</i>)	PH	2-5 p.	NH	1-2 p.
18. křepelka polní (<i>Coturnix coturnix</i>)	V		PH	1. p.
19. bažant obecný (<i>Phasianus colchicus</i>)	PH	5-10 M	PH	2-3 M
20. kormorán velký (<i>Phalacrocorax carbo</i>)	T		T	
21. bukač velký (<i>Botaurus stellaris</i>)	PH	1-2 p.	NH	1-2 p.
22. bukáček malý (<i>Ixobrychus minutus</i>)	MH	1 p.	MH	1-2 p.
23. volavka bílá (<i>Casmerodius albus</i>)	V		P	
24. volavka popelavá (<i>Ardea cinerea</i>)	V		P	
25. čáp bílý (<i>Ciconia ciconia</i>)	P		P	
26. čáp černý (<i>Ciconia nigra</i>)	T		P	
27. potáпка malá (<i>Tachybaptus ruficollis</i>)	PH	3-7 p.	PH	2-5 p.
28. potáпка roháč (<i>Podiceps cristatus</i>)			PH	1 p.
29. potáпка černokrká (<i>Podiceps nigricollis</i>)	NH	2 p.	V	
30. včelojed lesní (<i>Pernis apivorus</i>)	V		V	
31. luňák hnědý (<i>Milvus migrans</i>)	V		T	
32. luňák červený (<i>Milvus milvus</i>)	V		T	

Tab. 2: pokračování.*Tab. 2: continued.*

Druh / Species	Výskyt na lokalitě / Occurrence			
	1990–2000	N	2001–2011	N
33. orel mořský (<i>Haliaetus albicilla</i>)	V		T	
34. moták pochop (<i>Circus aeruginosus</i>)	PH	2-4 p.	PH	2-4 p.
35. moták pilich (<i>Circus cyaneus</i>)	T		T	
36. jestřáb lesní (<i>Accipiter gentilis</i>)	PH	1 p.	PH	1-2 p.
37. krahujec obecný (<i>Accipiter nisus</i>)	PH	1 p.	PH	1-2 p.
38. káně lesní (<i>Buteo buteo</i>)	PH	1-2 p.	PH	1-2 p.
39. káně rousná (<i>Buteo lagopus</i>)	Z		Z	
40. orlovec říční (<i>Pandion haliaetus</i>)	V		V	
41. poštolka obecná (<i>Falco tinnunculus</i>)	PH	1 p.	NH	1 p.
42. ostříž lesní (<i>Falco subbuteo</i>)			V	
43. chřástal vodní (<i>Rallus aquaticus</i>)	PH	10-15 p.	PH	10-15 p.
44. chřástal kropenatý (<i>Porzana porzana</i>)	NH	1-2 p.	PH	1-2 p.
45. chřástal malý (<i>Porzana parva</i>)	MH	1 p.	MH	1 p.
46. lyska černá (<i>Fulica atra</i>)	PH	15-25 p.	PH	15-20 p.
47. slíпка zelenonohá (<i>Gallinula chloropus</i>)	PH	1-3 p.	NH	1 p.
48. jeřáb popelavý (<i>Grus grus</i>)	T		NH	1 p.
49. kulík říční (<i>Charadrius dubius</i>)	NH	1-2 p.	NH	1-3 p.
50. čejka chocholátá (<i>Vanellus vanellus</i>)	PH	1-6 p.	PH	2-4 p.
51. jespák bojovný (<i>Philomachus pugnax</i>)	V		V	
52. slučka malá (<i>Limnocyptes minimus</i>)	T		T	
53. bekasina otavní (<i>Gallinago gallinago</i>)	T		PH	1-3 p.
54. sluka lesní (<i>Scolopax rusticola</i>)	V		V	
55. běhous černoočasný (<i>Limosa limosa</i>)	V			
56. koliha velká (<i>Numenius arquata</i>)			V	
57. písek obecný (<i>Actitis hypoleucos</i>)	T		T	
58. vodouš kropenatý (<i>Tringa ochropus</i>)	T		T	
59. vodouš tmavý (<i>Tringa erythropus</i>)			V	
60. vodouš šedý (<i>Tringa nebularia</i>)			V	
61. vodouš bahení (<i>Tringa glareola</i>)	V		V	
62. vodouš rudonohý (<i>Tringa totanus</i>)	T		V	
63. racek chechtavý (<i>Chroicocephalus ridibundus</i>)	NH	100 p.	P	
64. racek malý (<i>Hydrocoloeus minutus</i>)			V	
65. holub doupňák (<i>Columba oenas</i>)	V			
66. holub hřivnáč (<i>Columba palumbus</i>)	PH	4-7 p.	PH	5-7 p.
67. hrdlička zahradní (<i>Streptopelia decaocto</i>)	P		P	
68. hrdlička divoká (<i>Streptopelia turtur</i>)	PH	1-3 p.	PH	1-3 p.
69. kukačka obecná (<i>Cuculus canorus</i>)	PH	1-3 M	PH	2-4 M
70. výr velký (<i>Bubo bubo</i>)	V		P	
71. puštitk obecný (<i>Strix aluco</i>)	PH	1-2 p.	PH	1-2 p.
72. kalous ušatý (<i>Asio otus</i>)	NH	1 p.	NH	1 p.
73. lelek lesní (<i>Caprimulgus europaeus</i>)	V			
74. rorýs obecný (<i>Apus apus</i>)	P		P	
75. ledňáček říční (<i>Alcedo atthis</i>)	P		P	

Tab. 2: pokračování.

Tab. 2: continued.

Druh / Species	Výskyt na lokalitě / Occurrence			
	1990–2000	N	2001–2011	N
76. dudek chocholatý (<i>Upupa epops</i>)	V			
77. krutihlav obecný (<i>Jynx torquilla</i>)			V	
78. žluna zelená (<i>Picus viridis</i>)	PH	1-2 p.	PH	1-2 p.
79. datel černý (<i>Dryocopus martius</i>)	PH	1-2 p.	PH	1-2 p.
80. strakapoud velký (<i>Dendrocopos major</i>)	PH	4-7 p.	PH	5-7 p.
81. strakapoud prostřední (<i>Dendrocopos medius</i>)	MH	1 p.	MH	1 p.
82. strakapoud malý (<i>Dendrocopos minor</i>)	PH	1 p.	PH	1-2 p.
83. žluva hajní (<i>Oriolus oriolus</i>)	PH	1-3 p.	PH	3-5 p.
84. tuhýk obecný (<i>Lanius collurio</i>)	PH	1-3 p.	PH	1-3 p.
85. tuhýk šedý (<i>Lanius excubitor</i>)	V		Z	
86. sojka obecná (<i>Garrulus glandarius</i>)	PH		PH	
87. straka obecná (<i>Pica pica</i>)	PH		PH	
88. kavka obecná (<i>Corvus monedula</i>)	P		P	
89. havran polní (<i>Corvus frugilegus</i>)	Z		Z	
90. vrána šedá (<i>Corvus cornix</i>)	NH		NH	
91. krkavec velký (<i>Corvus corax</i>)	P		P	
92. králíček obecný (<i>Regulus regulus</i>)	MH		MH	
93. králíček ohnivý (<i>Regulus ignicapilla</i>)	V		MH	
94. moudivláček lužní (<i>Remiz pendulinus</i>)	NH	1 p.	NH	1 p.
95. sýkora modřinka (<i>Cyanistes caeruleus</i>)	PH		PH	
96. sýkora koňadra (<i>Parus major</i>)	PH		PH	
97. sýkora parukářka (<i>Lophophanes cristatus</i>)	PH		PH	
98. sýkora uhelníček (<i>Periparus ater</i>)	PH		PH	
99. sýkora lužní (<i>Poecile montana</i>)	P		PH	1-2 p.
100. sýkora babka (<i>Poecile palustris</i>)	PH		PH	1-2 p.
101. sýkořice vousatá (<i>Panurus biarmicus</i>)	NH	1-2 p.	NH	1-7 p.
102. skřivan lesní (<i>Lullula arborea</i>)			V	
103. skřivan polní (<i>Alauda arvensis</i>)	PH	5-10 p.	PH	3-6 p.
104. běhule říční (<i>Riparia riparia</i>)	P		P	
105. vlaštovka obecná (<i>Hirundo rustica</i>)	P		P	
106. jiříčka obecná (<i>Delichon urbicum</i>)	P		P	
107. mlynařík dlouhoočasy (<i>Aegithalos caudatus</i>)	PH		PH	
108. budníček lesní (<i>Phylloscopus sibilatrix</i>)	NH	1-2 p.	PH	1-2 p.
109. budníček menší (<i>Phylloscopus collybita</i>)	PH	20-25 p.	PH	20-25 p.
110. budníček větší (<i>Phylloscopus trochilus</i>)	PH	5-10 p.	PH	5-10 p.
111. pěnice pokřovní (<i>Sylvia curruca</i>)	PH	2-5 p.	PH	2-5 p.
112. pěnice hnědokřídla (<i>Sylvia communis</i>)	PH	1-3 p.	PH	2-5 p.
113. pěnice slavíková (<i>Sylvia borin</i>)	PH	5-10 p.	PH	7-10 p.
114. pěnice černohlavá (<i>Sylvia atricapilla</i>)	PH	15-20 p.	PH	15-20 p.
115. cvrčilka zelená (<i>Locustella naevia</i>)	NH	1 p.	PH	2-3 p.
116. cvrčilka říční (<i>Locustella fluviatilis</i>)	NH	1 p.	NH	1 p.
117. cvrčilka slavíková (<i>Locustella luscinioides</i>)	PH	2-5 p.	PH	4-7 p.
118. sedmihlásek hajní (<i>Hippolais icterina</i>)	NH	1-2 p.	NH	1 p.
119. rákosník zpěvný (<i>Acrocephalus palustris</i>)	PH	2-4 p.	PH	4-8 p.

Tab. 2: pokračování.*Tab. 2: continued.*

Druh / Species	Výskyt na lokalitě / Occurrence			
	1990–2000	N	2001–2011	N
120. rákosník obecný (<i>Acrocephalus scirpaceus</i>)	PH	80–100 p.	PH	50–60 p.
121. rákosník proužkovaný (<i>A.schoenobaenus</i>)	PH	40–50 p.	PH	30–40 p.
122. rákosník tamaryškový (<i>Acrocephalus melanopogon</i>)			V	
123. rákosník velký (<i>A. arundinaceus</i>)	PH	1–5 p.	PH	4–7 p.
124. brkoslav severní (<i>Bombycilla garrulus</i>)			V	
125. brhlík lesní (<i>Sitta europaea</i>)	PH		PH	
126. šoupálek dlouhoprstý (<i>Cethia familiaris</i>)	PH		PH	
127. šoupálek krátkoprstý (<i>Cethia brachydactyla</i>)			V	
128. střízlík obecný (<i>Troglodytes troglodytes</i>)	MH		MH	
129. špaček obecný (<i>Sturnus vulgaris</i>)	PH	50–80 p.	PH	70–100 p.
130. kos černý (<i>Turdus merula</i>)	PH		PH	
131. drozd kvíčala (<i>Turdus pilarus</i>)	NH		NH	
131. drozd zpěvný (<i>Turdus philomelos</i>)	PH		PH	
133. drozd cvrčala (<i>Turdus iliacus</i>)	T		T	
134. drozd brávník (<i>Turdus viscivorus</i>)	T		MH	
135. lejsek šedý (<i>Muscicapa striata</i>)	NH	1 p.	PH	1–2 p.
136. červenka obecná (<i>Erithacus rubecula</i>)	PH		PH	
137. slavík obecný (<i>Luscinia megarhynchos</i>)	PH	1–2 p.	PH	1–2 p.
138. slavík modráček středoevropský (<i>Luscinia svecia cyaneula</i>)	V		PH	1–2 p.
139. rehek domácí (<i>Phoenicurus ochruros</i>)	P		P	
140. rehek zahradní (<i>Phoenicurus phoenicurus</i>)	PH		PH	1–2 p.
141. bramborníček hnědý (<i>Saxicola rubetra</i>)	NH		V	
142. bramborníček černohlavý (<i>Saxicola torquata</i>)			V	
143. lejsek bělokrký (<i>Ficedula albicollis</i>)	NH	1–2 p.	NH	1–3 p.
144. lejsek černohlavý (<i>Ficedula hypoleuca</i>)	T		T	
145. pěvuška modrá (<i>Prunella modularis</i>)	V		PH	1–3 p.
146. vrabec domácí (<i>Passer domesticus</i>)	P		P	
147. vrabec polní (<i>Passer montanus</i>)	PH		PH	
148. konipas luční (<i>Motacilla flava</i>)	V		V	
149. konipas horský (<i>Motacilla cinerea</i>)	V		V	
150. konipas bílý (<i>Motacilla alba</i>)	PH	1–3 p.	PH	2–4 p.
151. linduška lesní (<i>Anthus trivialis</i>)	PH	2–5 p.	PH	2–3 p.
152. linduška luční (<i>Anthus pratensis</i>)			V	
153. pěnkava obecná (<i>Fringilla coelebs</i>)	PH		PH	
154. pěnkava jikavec (<i>Fringilla montifringilla</i>)	Z		Z	
155. zvonohlík zahradní (<i>Serinus serinus</i>)	P		P	
156. zvonek zelený (<i>Carduelis chloris</i>)	P		P	
157. stehlík obecný (<i>Carduelis carduelis</i>)	PH		PH	
158. čížek lesní (<i>Carduelis spinus</i>)	Z		Z	
159. konopka obecná (<i>Carduelis cannabina</i>)	P		P	
160. křívka obecná (<i>Loxia curvirostra</i>)	MH		V	
161. hýl obecný (<i>Pyrrhula pyrrhula</i>)	MH		MH	

Tab. 2: pokračování.*Tab. 2: continued.*

Druh / Species	Výskyt na lokalitě / Occurrence			
	1990–2000	N	2001–2011	N
162. dlask tlustozobý (<i>Coccyzus coccythraustes</i>)	V		NH	
163. strnad obecný (<i>Emberiza citrinella</i>)	PH		PH	
164. strnad rákosní (<i>Emberiza schoeniclus</i>)	PH	20-25 p.	PH	20-25 p.
165. strnad luční (<i>Emberiza calandra</i>)			V	

Tab. 3: Počty ptáků okroužkovaných v přírodní rezervaci Baroch v letech 2001–2011. Druhy jsou řazeny sestupně podle celkové početnosti při odchytu. Pro latinské názvy druhů viz tab. 1.*Tab. 3: Number of ringed birds in the Baroch Nature Reserve in 2001–2011. Species are listed in the order by total number of caught individuals. For species Latin names see tab. 1.*

Druh / Species	Rok / Year											Celkem / Total
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
rákosník obecný	241	194	141	524	201	307	131	187	215	261	234	2 636
rákosník proužkovaný	113	111	35	87	50	129	81	134	52	82	56	930
budníček menší	42	22	5	71	27	59	28	52	63	115	55	539
sýkora modřinka	-	7	2	60	49	36	54	40	66	84	79	477
pěnice černohlavá	12	15	-	51	26	38	24	59	41	94	45	405
sýkora koňadra	-	4	3	13	46	21	21	20	33	41	25	227
rákosník zpěvný	3	7	4	21	15	13	9	67	47	10	16	212
červenka obecná	24	15	8	15	6	5	7	14	16	55	35	200
strnad rákosní	11	13	15	29	16	26	9	19	16	16	15	185
mlynařík dlouhocasý	17	2	-	35	-	9	10	21	20	8	26	148
pěnice slavíková	5	2	-	32	4	8	14	11	17	39	9	141
cvrčílka slavíková	5	3	3	11	9	9	15	15	24	15	14	123
rákosník velký	6	2	1	14	7	10	4	10	10	18	6	88
vlaštovka obecná	-	6	-	11	3	1	-	3	47	5	8	84
budníček větší	9	1	1	10	8	7	7	8	9	10	4	74
špaček obecný	3	7	-	12	5	11	6	16	-	-	4	64
slavík modráček středoevropský	4	1	-	6	6	2	5	4	3	-	5	36
strnad obecný	4	-	-	6	3	1	3	5	5	7	2	36
sýkořice vousatá	5	-	14	13	2	1	-	-	-	-	-	35
cvrčílka zelená	-	2	1	1	11	2	3	4	5	2	3	34
moudivláček lužní	7	1	2	13	1	-	-	-	2	1	-	27
konipas bílý	-	1	1	9	2	-	-	-	-	-	14	27
čejka chocholátá	9	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	22
kos černý	2	-	-	-	1	1	4	5	3	6	-	22

Tab. 3: pokračování.*Tab. 3: continued.*

Druh / <i>Species</i>	Rok / <i>Year</i>											Celkem / <i>Total</i>
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
krutihlav obecný	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
strakapoud malý	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
cvrčilka říční	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
rákosník tamaryškový	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
šoupálek krátkoprstý	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
drozd cvrčala	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
slavík obecný	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
vrabec polní	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
stehlík obecný	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Celkem / <i>Total</i>	558	428	240	1086	517	711	457	721	734	900	689	7 041